

पुनर्वास नगरपालिकाका नगर उप-प्रमुख श्री भुलिया कुमारी रानाज्यूबाट आ.व.२०८२/०८३ को लागि
प्रस्तुत गरिएको वार्षिक नीति,कार्यक्रम तथा बजेट

गरिमामय नगरसभाका सभाध्यक्षज्यू, नगरसभाका सम्पूर्ण सदस्यज्यूहरू, प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतज्यू, शाखा प्रमुख तथा सम्पूर्ण राष्ट्रसेवक कर्मचारीहरू,पत्रकारज्यूहरू लगायत उपस्थित सम्पूर्ण महानुभावहरूमा १७ औं नगरसभामा हार्दिक स्वागत गर्दछु ।

सर्वप्रथम म यस नगरसभाको महत्वपूर्ण घडीमा नेपालको ब्यवस्था परिवर्तनका लागि विभिन्न कालखण्डमा भएका प्रजातान्त्रिक, लोकतान्त्रिक आन्दोलनहरूमा देशका लागि आफ्नो प्राण आहुती गर्नुहुने सम्पूर्ण ज्ञात अज्ञात शहीदहरूप्रति हार्दिक श्रद्धासुमन अर्पण गर्नुका साथै शहिद परिवारजनमा हार्दिक सम्मान प्रकट गर्न चाहन्छु। राष्ट्रियता,स्वाधीनता, लोकतन्त्र, सामाजिक न्याय, समानता र समृद्धिको लागि संघर्ष गर्नुहुने नेपाली नागरिक र सोको नेतृत्व गर्नुहुने शिखर ब्यक्तित्वहरूप्रति हार्दिक आभार तथा सम्मान प्रकट गर्दछु ।

गरिमामय नगरसभाका सभाध्यक्षज्यू लगायत सम्पूर्ण सदस्यज्यूहरू,

निर्वाचन मार्फत पुनर्वास निवासी जनताले दिएको जिम्मेवारी सदैव मन, बचन र कर्मले निस्वार्थ रहीहाम्रो स्रोत/साधनले भ्याय सम्म पुरा गर्ने प्रतिवद्धता ब्यक्त गर्नुका साथै पुनर्वासको सर्वाङ्गीण विकासका लागि सदैव यहाँहरूको साथ सहयोगका साथै सकारात्मक सुझाव/सल्लाहको समेत अपेक्षा गर्दछु ।

श्रद्धेय नगरसभाका अध्यक्ष एवं नगर सभाका सम्पूर्ण सदस्यज्यूहरू,

यस पुनर्वास नगरपालिकाको सत्रौं नगरसभा समक्ष पुनर्वास नगरपालिकाको वार्षिक नीति, कार्यक्रम तथा वजेट पेश गर्न पाउँदा हर्षित हुनुका साथै यसको पूर्ण कार्यान्वयन हुने कुरामा बिश्वस्त समेतछौं। बहुभाषिक, बहुधार्मिक,बहुसांस्कृतिकतथा बहुजातिले भरिपूर्ण सुदूर-पश्चिम प्रदेशको छुट्टै पहिचान बोकेको पुनर्वास नगरपालिकाको चौतर्फी विकासमा प्रत्यक्ष/परोक्ष सहयोग र समर्थन गर्नुहुने सम्पूर्ण महानुभावहरूमा हार्दिक आभार प्रकट गर्दछु ।

नेपालको संविधान २०७२ को अनुसूची ८ मा रहेका स्थानीय तहको एकल अधिकारका सूचीअन्तर्गत २२ वटा र अनुसूची ९ मा रहेका १५ वटा साझा अधिकारका सूची, नेपाल सरकारको सोह्रौंयोजना, नेपाल सरकार तथा प्रदेश सरकारले घोषणा गरेको आगामी आ.व. २०८२/०८३ को बजेट तथा कार्यक्रम, क्षेत्रगत मन्त्रालयको नीति तथा कार्यक्रम, दिगो विकासको लक्ष्य, नेपाल सरकार संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयको १० वर्षे रणनीतिक योजना, राष्ट्रिय प्रतिबद्धताहरु, अन्तराष्ट्रिय स्तरमा गरिएका सन्धि सम्झौताहरु, स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ र यस पुनर्वास नगरपालिकाको नीति तथा कार्यविधिहरूका साथै विभिन्न श्रोतहरूबाट प्राप्त सुझाबहरूलाई समेत आधारमानी आगामी आ.व. २०८२/०८३ को नीति, कार्यक्रम तथा बजेट तयार गरिएको छ। तयार भएको नीति, कार्यक्रम तथा बजेट यस गरिमामय नगरसभा समक्ष पेश गर्ने अनुमति चाहन्छु ।

सर्वप्रथम चालु आ.व.२०८१/०८२को हालसम्मको मुख्य प्रगति समिक्षा बुंदागत रूपमा प्रस्तुत गर्न चाहन्छु ।

१६ औं र १७ औं नगरसभाबाट आ.व.२०८१/०८२ का लागि नेपाल सरकार,प्रदेश सरकार र आन्तरिक श्रोत गरी नगरपालिकाको सञ्चित कोषबाट खर्च गर्न अधिकार दिइएको रकम रू.८८,९४,७६,०००/-मा संघीय सरकार तथा प्रदेश सरकारको थप सशर्त अनुदान प्राप्त भई आर्थिक वर्षको जेष्ठ मसान्त सम्ममा कुल ९० करोड ५८ लाख ०४ हजार विनियोजन भएको मध्ये ४७,५०,१२,०१३.५१अक्षरेपी सत्वालिस करोड पचास लाख बाह्र हजार तेह्र रुपैया एकाउन्न पैसा अथवा कुल वजेटको ५३.७३% खर्च भएको छ ।चालु आ.व.२०८१/०८२ को जेष्ठ मसान्तसम्मको खर्चको अवस्थालाई विश्लेषण गर्दा अधिकांस आयोजनाहरु सम्पन्न भै भुक्तानीको चरणमा रहेकोले चालु आ.व.को असार मसान्तसम्ममा कुल आयको लगभग ७५%देखि ८०% खर्च हुने अनुमान गरिएको छ ।

चालु आ.व. २०८१/२०८२ को जेष्ठ मसान्त सम्मको वास्तविक आय तपशिल अनुसार रहेको छ ।
तपशिल

सि नं	स्रोत समूह	स्रोत	प्रस्तावित आय	हाल सम्मको आय
१	संघीय सरकार	समानिकरण	१४,९३००,०००,	१३६९,९७,६८०,
२	प्रदेश सरकार	समानिकरण	१,४१,४५,०००	१,४१,४५,०००
३	संघीय सरकार	राजस्व बाँडफाड	१३,०८००,०००,	१०,२०२४,७९४.३३,
४	प्रदेश सरकार	राजस्व बाँडफाड (सवारी साधन)	१०,१३,३,०००	८५,१५,००५७७.
५	आन्तरिक आय	राजस्व संकलन	३९०,००,०००	२,९१,८१,०१४५४.
६	स्थानीय राजस्व बाँडफाँड	घरजग्गा रजिष्ट्रेशन	१,३०,००,०००	६,८६,०६,७५५
७	संघीय सशर्त अनुदान	सशर्त चालु पूंजीगत/	३१५७,७१,०००,	२८४५,७९,७५०,
८	प्रदेश सरकार	सशर्त अनुदान	१३८,५५,०००,	४४४,२८०,
९	संघीय सरकार	विशेष अनुदान	३५०,००,०००,	२५८,२७,७१५,
१०	प्रदेश सरकार	विशेष अनुदान	३५००,०००,	१०६१,५६५,
११	संघीय सरकार	समपुरक अनुदान	२१८,००,०००,	०
१२	प्रदेश सरकार	समपुरक अनुदान	९५००,०००,	५३६०,९५४,

आन्तरिक आयतर्फ: चालु आ.व. २०८१/०८२ मा ३९०,००,०००तीन करोड नब्बे लाख (अल्या वाहेक) आन्तरिक आय अनुमान गरिएकोमा चालु आ.व. २०८१/०८२को हालसम्ममा सम्पत्तीकर, व्यवसाय कर, घर वहाल कर, घर रजिष्ट्रेशन कर, सेवा शुल्क,दस्तुर,सम्पत्ती वाँडफाँड र अन्य गरी कुल २,९१,८१,०१४.५४ रुपैयाँ अक्षरुपी दुई करोड एकानब्बे लाख एकासी हजार चौध रुपैया चवन्न पैसा आमदानी भएको छ । जुन हाम्रो अनुमानको ७४.८२प्रतिशत हुन आउछ । यसरी हेर्दा राजस्व अनुमानको ८५ देखि ९० प्रतिशत रकम उठ्न सक्ने अनुमान गरिएको छ ।

चालु आर्थिक वर्ष २०८१/०८२को हालसम्मको विषयगत क्षेत्रको प्रगति विवरण

क्र.सं	विषयगत क्षेत्र	विनियोजन रकम	खर्च	खर्च प्रतिशत
१	आर्थिक विकास	७,८५,५५,०००/-	२,९३,४५,३९८।-	३७.३६%
२	सामाजिक विकास	३४,४६,२३,०००/-	२२,५०,६३,२५०.३०	६५.३१%
३	पूर्वाधार विकास	२६,५८,१२,०००/-	१०,६६,४४,१४५.३८	४०.१२%
४	सुशासन तथा अन्तर सम्बन्धित क्षेत्र	१,७१,८२,०००/-	६६,६१,६५८।-	३८.७७%
५	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	१९,९६,३२,०००/-	१०,७२,९७,५६१.८३	५३.७५%
	कुल जम्मा	९०,५८,०४,०००/-	४७,५०,१२,०१३.५१	५३.७३%

प्रगति समिक्षा:

चालु आ.व. २०८१/०८२ मा सम्पादित मुख्य-मुख्य कामहरू:-

- ❖ १४५ उपभोक्ता समितिसँग सम्झौता भई केहीका काम सम्पन्न गरी भुक्तानी भइसकेका र केही निर्माणको चरणमा रहेका ।
- ❖ HEIFER संगको सहकार्यमा ३ वर्षे साझेदारीमा "कृषि पशु विकासमा आधारित सानाकिसान तथा युवा उद्यमशीलता कार्यक्रम" अन्तर्गत समूह गठन समूहहरूलाई आधारसिला तालिम सम्पन्न भएको छ ५६ वटा बाख्रा साथै १२ वटा वोका वितरण भएको छ । तरकारी तथा घासको बिउ वितरणका लागि खरिद भइ वितरण हुने तयारीमा रहेको ।
- ❖ पशुविकास शाखाबाट बिभिन्न तालिम सञ्चालन, ७ वटा गाई भैसी गोठ सुधार कार्यक्रम, ८ वटा उन्नत भैसी वितरण कार्यक्रम, १४४०० पशुलाई मेडीकल उपचार, ३६०० गाई भैसीमा कृतिम गर्भतन, १००० कुकुरलाई रेविज बिरुद्धको भ्याक्सीन र ७१ कुकुरलाई बन्ध्याकरण, २ वटा ट्रेबिज खोर निर्माण, ३०० गाई भैसीलाई सुत्केरी स्याहार भिटामिन बितरण आदी ।
- ❖ भौतिक पुर्बाधार तर्फ मात्र कुल २१ वटा ठेक्का भई ठेक्का सम्झौता भएका जस मध्य २ वटा, वडा नं १० र ११ को बर्थिड सेन्टर सहितको स्वास्थ्य चौकी र सिमरी दसरथ बस्ति सडक बाहेक केही निर्माण सम्पन्न भई भुक्तानी भईसकेका भने केही निर्माणको अन्तिम अन्तिम चरणमा रहेका ।
- ❖ गत आ ब मा ठेक्का सम्झौता भइ निर्माणको चरणमा रहेको कोल्ड स्टोरको पहीलो तला ढलान सम्पन्न भइ अघी बढेको
- ❖ यसै आ व मा ७ वटा कार्यबिधि निर्माण भइ कार्यान्वयनमा रहेका
- ❖ यस आ ब मा न्यायीक समितिमा कुल मुद्धा संख्या १६५ वटा ११६ वटा मुद्धा फर्छ्यौट भई मेलमिल समेत भई सकेका छन

- ❖ लघुउद्यम बिकास शाखाबाट तालिम सञ्चालन भइ दुना टपरी बनाउने मेसिन बितरण कार्यक्रम निरन्तर सञ्चालन भइरहेको छ
- ❖ कृषि बिकास शाखा मार्फत ५० प्रतिशत अनुदानमा सिचाइ, विउ बितरण, ७५ प्रतिशत अनुदानमा विषादी , एकल महिलालाई तरकारी उत्पादन प्रदर्शनी, नगर स्तरिय बिभिन्न तालिम आदी
- ❖ १ देखि ११ वडा मा हाल सम्म भूमिहिन सुकुम्बासी ५९५ भूमिहिन दलित ६०५ अब्यवस्थित बसोबासीको ७३८१ र सार्वजनिक जग्गा ७० गरी जम्मा गरी ८६५१ कित्ता नापजाँच भएको छ भने अहिले आयोग विघटन भएको भएतापनि फारामहरु रुजु हुने काम भइरहेको छ ।
- ❖ शिक्षा शाखाबाट २ वटा विद्यालयमा ICT प्रयोग शाला र २ वटा विद्यालयमा पुस्तकालय स्थापना गरीयो, कक्षा १ देखि ५ सम्म दिवा खाजा कार्यक्रम र ६ देखि १२ सम्मका लागि सेनिटरी प्याड बितरण, स्थानिय पाठ्यपुस्तक छपाई हुने भइरहेको, ५ वटा विद्यालयलाई कक्षा थप अनुमति दिइएको, ५० प्रतिशत अनुदानमा एक शिक्षक एक ल्यापटप कार्यक्रम, दलित बिद्यार्थिहरुका लागि उच्च प्राबिधिक शिक्षाका लागि छात्रवृत्ति प्रदान, ५६ वटा विद्यालयका बालबिकासका लागि अभ्यास पुस्तिका खरिद आदी गरिएको छ ।

बजेटका प्राथमिकताका क्षेत्रहरु:-

१. आर्थिक विकास (कृषि, पशु, सहकारी, उद्योग बाणिज्य र पर्यटन विकास, लघु उद्यम विकास)
२. सामाजिक विकास (शिक्षा, स्वास्थ्य, महिला विकास, बालबालिका, ज्येष्ठ नागरिक, अपाङ्ग, दलित, आदिबासी, जनजाति)
३. वन, वातावरण, सरसफाई तथा फोहोरमैला ब्यवस्थापन
४. स्थानीय सुशासन, विद्युतीय DIZITAL शासन प्रणाली
५. प्राकृतिक तथा मानवीय विपद व्यवस्थापन
६. छिटो प्रतिफल दिने तथा दिगो विकासका लक्ष्यहरुलाई समेट्ने क्षेत्रहरु

आ.व. २०८२/०८३ मा पुनर्वास नगरपालिकाले अवलम्बन गर्ने नीति, कार्यक्रम तथा बजेटका उद्देश्यहरु देहाय बमोजिम रहेका छन :

१. नगर क्षेत्रभित्र रहेका श्रोत, साधन, अवसरको उच्चतम उपयोग गरी दिगो र उत्पादनशील रोजगारी सिर्जना गर्ने,
२. नगर क्षेत्रभित्र हुने लैङ्गिक, सामाजिक, धार्मिक, जातीय विभेद, शोषण र अन्यायको अन्त्य गरीसभ्य समाजको निर्माण गर्ने,
३. नगर क्षेत्रभित्रका विविध जातजाति, धर्म, संस्कृति, चालचलन, रीतिरिवाजका साथै धार्मिक, सांस्कृतिक र प्राकृतिक सम्पदाको संरक्षण संबर्द्धन गरी पर्यटन पुर्वाधार निर्माण गर्ने,
४. नगर क्षेत्रभित्रका मूल सडक तथा सहायक सडकहरुको स्तरोन्नती, मर्मत संभार गरी बाह्रै महिना सञ्चालन हुने ब्यवस्था मिलाउने,
५. आम नगरबासीका न्यूनतम आधारभूत आवश्यकता परिपूर्ति गर्दै, गरीबी र पछौटेपनको अन्त्य गर्ने,

६. ब्यवसायिक सिपको विकास गरी उद्यमशीलता प्रवर्द्धन गर्ने,
७. आर्थिक, सामाजिक, राजनीतिक बञ्चितकरणमा परेका समुदायको उत्थानमा विशेष कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने,
८. आम नगरवासीहरूलाई आधारभूत स्वास्थ्य सेवा र शिक्षामा पहुँच सुनिश्चित गर्ने,
९. आधुनिकीकरण, यान्त्रिकरण, बिविधिकरण, व्यवसायीकरण र बजारीकरण मार्फत कृषि क्षेत्रको विकासलाई जोड दिइने,
१०. स्थानीय सुशासन कायम गर्न विद्युतीय शासन प्रणालीको अंगीकार गर्दै नगरवासीहरूलाई प्रदान गरिने सेवा प्रवाहमा सहजताका लागि एकद्वार सेवा प्रणाली (**One Stop Service Delivery System**) पूर्ण रूपमा लागु गरिने,
११. शान्ति सुरक्षा तथा अमनचयनका साथै अपराध न्यूनीकरण र नियन्त्रणका लागि सम्भावित जोखिम युक्त स्थानहरूमा CCTV क्यामरा जडान कार्यमा प्राथमिकता दिइने,
१२. पशुपन्डी क्षेत्रलाई ब्यवसायीकरण र आधुनिकीकरण गरी दुध, मासु तथा अण्डामा नगरपालिकालाई आत्म निर्भर बनाइने ।

आदरणीयनगरसभाका अध्यक्षज्यू, नगरसभाका सदस्यज्यूहरू,

अव म आ.ब. २०८२/०८३ मा पुनर्वास नगरपालिकालेक्षेत्रगतरूपमा अवलम्बन गर्ने नीति तथाकार्यक्रमलाई प्रस्तुत गर्न चाहन्छु ।

आर्थिक विकास क्षेत्र

कृषि क्षेत्र :

- ❖ निर्वाह मुखी खेती प्रणाली लाई प्रतिस्थापन गरीआधुनिक तथा ब्यवसायिक कृषि प्रणाली अवलम्बन गर्न कृषकलाई प्रोत्साहन गरिनेछ ।
- ❖ उपलब्ध स्थानीय स्रोत, श्रम, सिप र पूँजिको उच्चतम प्रयोग गरी कृषिको व्यवसायीकरण र यान्त्रिकरणको माध्यमबाट उत्पादन र उत्पादकत्व वृद्धि गरी खाद्य अधिकार सहितको खाद्य सुरक्षा सुनिश्चित गरिनेछ ।
- ❖ अनियन्त्रित रूपमा आयात हुने बिषादीयुक्त तरकारी खाद्यान्न आयातमा न्यूनीकरण गर्न पहल गरिने छ ।
- ❖ बेमौसमी तरकारी खेतीलाई प्रोत्साहन गर्ने कार्यक्रमहरू सञ्चालनमा ल्याइनेछ।
- ❖ एक वडा एक कृषि उत्पादन कार्यक्रमको अवधारणा अनुरूप विभिन्न संघ/संस्थाहरूसँगको सहकार्यमा सम्भावनाको आधारमाएक वडा एक कृषि उत्पादन कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- ❖ कृषिको आधुनिकीकरणका लागि सिचाईआधुनिक कृषि औजारहरूमा अनुदानको ब्यवस्था गरिनेछ ।
- ❖ वास्तविक कृषकहरूको तथ्याङ्क संकलन गरी कृषक पहिचान कार्यक्रम लागु गर्नुका साथै कृषि वीमा कार्यक्रममा जोड दिइनेछ ।
- ❖ कृषकहरूलाईस्थानीय आवश्यकता तथा मागका आधारमा ब्यवसायिक कृषि तालिम प्रदान गरीनेछ ।
- ❖ उत्पादित वस्तुको बजारीकरण गर्न नगरपालिका द्वारा सम्बन्धित निकाय तथा क्षेत्रमा समन्वय गरीनेछ।

- ❖ माटो परीक्षण कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिईनेछ ।
- ❖ अर्गानिक खेती प्रणालीको प्रवर्द्धन गर्न कृषि उत्पादनमा प्राङ्गारिक मलको प्रयोग गर्ने कार्यलाई प्रोत्साहन गरिनेछ ।
- ❖ मुक्त कर्मैया, मुक्त हलिया, एकल तथा दलितमहिला लगायतको जीवनस्तर सुधारका लागि मागका आधारमा आयाआर्जनका कार्यक्रमहरू छनौट गरी संचालन गर्ने प्रवन्ध मिलाईनेछ ।
- ❖ कृषि प्रविधि र बजार मूल्य सम्बन्धी सूचना प्रणाली (**Agricultural Information System**) लाई थप प्रभावकारी बनाईनेछ ।
- ❖ नगरपालिका क्षेत्रका सम्भावना बोकेका खाद्य बस्तुहरूको आधुनिकीकरण तथा व्यवसायीकरण गर्दै धान, गहुँ, मकै, मसुरो, आलु, मौरीपालन, च्याउखेतीलाई बिस्तार गर्न मुल बीउ तथा उन्नत बीउ अनुदानमा बितरण व्यवस्था मिलाईनेछ ।
- ❖ कृषि उपज बजार तथा संकलन केन्द्र एवं शीत भण्डारको निर्माण कार्यलाई तिव्रता दिइनेछ ।
- ❖ खेतीयोग्य जमिनलाई बाँझो राख्ने प्रवृत्तिलाई निरुत्साहित गर्दै दिगो विकासको योजना बनाई बिभिन्न प्रकृतिका फलफूलको बगैचा, केरा खेती तथा उखु खेती सम्बन्धी अनुदान कार्यक्रमको विस्तार गरिनेछ ।
- ❖ कृषिमा आधारित उद्योगहरू स्थापना गर्न आवश्यक पहल गरिनुका साथै कृषि पर्यटनको विकासमा युवा कृषकलाई आकर्षित गर्ने खालका कार्यक्रमहरू संचालनमा ल्याईनेछ ।
- ❖ उत्पादित बस्तुहरूलाई बजारीकरणका लागि पायक पर्ने ठाउँहरूमा हाटबजार तथा संकलन केन्द्र स्थापना तथा विस्तार गरिनेछ ।
- ❖ समग्र कृषि क्षेत्रको विकास गरी नगरपालिकालाई समृद्ध बनाउनको लागि अल्पकालिन तथा दीर्घकालिन योजनाहरू तयार गरी कार्यान्वयनमा ल्याईनेछ ।
- ❖ व्यवसायिक कृषि फर्म सञ्चालन गरी अघि बढेका कृषकहरूलाई प्रोत्साहनमुलक कार्यक्रम लागू हुनेछ ।
- ❖ नगरपालिका क्षेत्र भित्र सम्भावना बोकेका कृषि उत्पादन र हरित ग्रामको विकास गर्न तरकारी, खाद्यान्न, आलुबाली, फलफूल खेती, बीमा सम्बन्धी समूह परिचालन तथा स्थलगत घुम्टि तालिम सञ्चालन गरिनेछ ।
- ❖ नेपाल सरकार, प्रदेश सरकारको समन्वय तथा सहयोगमा बाली तथा कृषि बस्तुहरूलाई सम्भावना र उत्पादनको आधारमा पकेट, ब्लक, जोन तथा सुपरजोन जस्ता कृषि उत्पादन केन्द्रहरूको विकास/विस्तार गरिनेछ ।
- ❖ हरेक टोल र बस्तीहरूमा कृषक समूह, वडा तथा नगरपालिकामा कृषक समन्वय समिति गठन गरिनेछ ।
- ❖ बजारीकरणका लागि समन्वय तथा कृषि उपज बजारको अनुगमन, नियमन गरिनेछ ।
- ❖ उत्पादन र उत्पादकत्व बढाउन विद्युतीयसिंचाई कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिईनेछ ।

पशु विकास क्षेत्र:

- ❖ पशुपन्क्षीमा हुने बिभिन्न रोग तथा जोखिम न्यूनीकरण गर्न बिभिन्न चेतनामुलक कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।

- ❖ पशु विकासशाखाबाट प्रदान गरिने अनुदानका कार्यक्रमहरूमा पशु वीमा अनिवार्य गरिने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
- ❖ पशु नश्ल सुधारको लागि कृत्रिम गर्भाधान गर्न तरल नाइट्रोजन, जमेको विर्य लगायतका सेवा तथा सामग्रीको ब्यवस्थापन लाई थप प्रभावकारी बनाउदै लगिनेछ । सोको लागि गाई, भैंसी र बाख्रामा कृत्रिम गर्भाधान कार्यक्रमको निरन्तरता, क्षेत्र विस्तार, प्राविधिकको दक्षता वृद्धि र आवश्यक उपकरणको उपलब्धतामाध्यान दिईनेछ।
- ❖ कृषकहरूको सीप विकास गर्न ब्यावसायिक तालिम सञ्चालन गरी दूध, माछा, मासु र अण्डामा आत्म निर्भर हुने नीति अवलम्बन गरिनेछ।
- ❖ बजारको माग र कृषकको आवश्यकताका आधारमा कृषकहरूका लागि सिपमूलक र आयमूलक तालिम तथा कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछ।
- ❖ पशु स्वास्थ्य प्रभावकारी बनाउनका निम्ति गोबर परीक्षण, पिशाव परीक्षण, दुग्ध तथा रगत परीक्षणका लागि प्रयोगशाला निर्माण तथा उपचार कक्ष सुधार कार्यक्रम सञ्चालनमा गरिनेछ जोड दिइनेछ।
- ❖ रेविज रोग उन्मुलनका साथै बिभिन्न रोगहरू बिरुद्ध खोप कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने नीतिलाई निरन्तरता दिइनेछ।
- ❖ सामुदायिक कुकुरको बन्ध्याकरण कार्यक्रमलाई अगाडि बढाउन पहल गरिनेछ।
- ❖ विदेशबाट फर्केर स्वदेशमा नै पशुपन्क्षीपालन गरी स्वरोजगार सृजना गर्ने ब्यक्ति वा समूहलाई नेपाल सरकार र प्रदेश सरकारको सहयोग तथा समन्वयमा पशुपन्क्षी पालनमा अनुदानका कार्यक्रमहरू संचालन गरिनेछ।
- ❖ पशुपन्क्षीआहारको दिगो ब्यवस्थापनका लागि तालिम, औजार, उपकरण वितरण कार्यक्रमहरूलाई निरन्तरता दिइनेछ।
- ❖ मत्स्य पालन व्यवसाय प्रर्वद्धनका लागी नयाँ पोखरी निर्माण तथा पुराना पोखरीहरू मर्मतको, कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछ।
- ❖ पशु संकलन केन्द्र, हाट बजार, पशु बधशाला थोक बजार स्थापना र सञ्चालन गर्न निजी तथा सहकारी संस्थाहरूको समेत सहभागीतामा कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछ।
- ❖ नगर क्षेत्रभित्र रहेका फ्रेश हाउस, पशु बधशाला, पशु आहार उद्योग, औषधी पसल, डेरी उद्योगहरूको गुणस्तर तथा आधुनिकीकरणका लागि अवलोकन, भ्रमण, क्षमता अभिवृद्धि, अनुगमन तथा नियमन कार्यक्रमलाई थप ब्यवस्थित गरिदै लगिनेछ।
- ❖ जेनेटिक रोगहरूको बारेमा जनचेतनामूलक कार्यक्रमहरू गरिनेछ।
- ❖ पशु विकास शाखाका सेवा केन्द्रहरूमा सेवा लिन नसकेका क्षेत्रहरूमा पशु स्वास्थ्य तथा बाँझोपन निवारणका लागि घुम्ती शिविर कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ।
- ❖ सहायक स्तरका कर्मचारीहरूलाई आवश्यक तालिमको ब्यवस्था गरी कार्यालयसञ्चालन तथा ब्यवस्थापन पक्षलाई सुदृढीकरण गर्दै लगिनेछ।

सस्कृति तथा पर्यटन क्षेत्र :

- ❖ नगर क्षेत्रभित्रका बिभिन्न मठ मन्दिर, गुम्बा, चर्च लगायतका अन्य धार्मिक सांस्कृतिक तथा पर्यटकीय क्षेत्रहरूको पूर्वाधार विकास गरी पर्यटन क्षेत्रको प्रवर्द्धन गरिनेछ।
- ❖ पुनर्वास नगरपालिकामा बसोवास गर्ने आफ्नै मौलिक संस्कृति भएका विभिन्न जातजातिका रीतिरिवाज, भेषभुषा र संस्कृतिको जगेर्ना प्रवर्द्धन गरिनेछ।
- ❖ नगर क्षेत्र भित्र रहेका सामुदायिक वनमा पिकनीक क्षेत्र विकास गर्न आवश्यक पहल गरिने छ।
- ❖ वडा नं. ९ को प्याराताल लगायतका बिभिन्न ताल र अन्य पर्यटकीय क्षेत्रहरूलाई संरक्षण, सम्बर्द्धन गर्दै पर्यटन पूर्वाधारहरूको विकास र विस्तार गरी लै लगेनेछ।
- ❖ वडा नं १ मा रहेको राना थारु संग्रहालयलाई सञ्चालन गरी स्थानीय पर्यटकीय आकर्षक केन्द्रको रूपमा विकास गरिनेछ।

राजस्व क्षेत्र :

- ❖ नगरपालिकाको आन्तरिक आय बृद्धि गर्न करकोदायरा फराकिलो गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ।
- ❖ राजस्व संकलनलाई प्रभावकारी, छिटोछरितो र सहज गर्न वडा कार्यालयबाटै राजस्व संकलन गर्ने ब्यवस्थालाई निरन्तरता दिइनेछ।
- ❖ करदातालाई प्रोत्साहन गरी स्वैच्छिक रूपमा **करले हैन रहले कर बुझाउने** परिपाटीको विकास गरिनेछ।
- ❖ राजस्व सुधार कार्य योजनालाई परिस्कृत र परिमार्जन गरी राजस्वसंकलनलाई प्रभावकारी बनाउने नीति लिईनेछ।
- ❖ राजस्वसंकलनलाई आधुनिक प्रविधिमैत्री बनाईनेछ।
- ❖ नगर क्षेत्र भित्र सञ्चालन गरिने बिभिन्न ब्यापार ब्यवसायलाई अनिवार्य रूपमा दर्ता गरी कर प्रणालीमा आवद्ध गरिनेछ।
- ❖ बिना दर्ता सञ्चालन भएका ब्यापार ब्यावसायहरूलाई करको दायरामा ल्याउन घुम्ती ब्यवसाय दर्ता शिबिर सञ्चालन गरिनेछ।

उद्योग तथा वाणिज्य क्षेत्र :

- ❖ नगरपालिका क्षेत्र भित्रका बेरोजगार नागरिकहरूको सिप अनुसार ब्यापार ब्यवसाय तथा लघु उद्यम सञ्चालन गर्न आवश्यक वातावरण तयार गरिनेछ।
- ❖ सार्वजनिक तथा निजी क्षेत्र साझेदारीको अवधारणालाई विशेष जोड दिइनेछ।
- ❖ कृषि तथा पशुजन्य उद्योग सञ्चालनमा विशेष जोड दिई त्यस्ता उद्योग सञ्चालन गर्न प्रोत्साहन गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ।
- ❖ बेरोजगार नागरिकहरूलाई उद्यमी बनाउन मागका आधारमा बिभिन्न किसिमका रोजगारमूलक सीप तथा तालिम सञ्चालन गरिनेछ।
- ❖ बैदेशिक रोजगारलाई सुरक्षित, मर्यादित, उपलब्धीमूलक बनाउन श्रम स्वीकृती लगायतमा सहजीकरण गरिनेछ।
- ❖ घरेलु तथा साना उद्योग र लघु उद्यम विकास कार्यक्रमलाई प्रवर्द्धन गर्ने नीति लिई कानून बमोजिम घरेलु तथा साना उद्योगहरूको दर्ता र नवीकरणको ब्यवस्था मिलाईनेछ।

- ❖ स्थानीय तहमा रहेका परम्परागत सीपलाई खोजी गरी प्रबर्द्धन गर्दै व्यवसायिक र उद्यमशील बनाईनेछ।
- ❖ उद्योग ब्यवसायीहरूलाई आफ्नो पेशा ब्यवसायबाट पलायन हुन नदिन आवश्यक नीति निर्माण गरी ब्यवसाय निरन्तरताका लागि प्रोत्साहान गरिनेछ।
- ❖ नगरपालिका भित्र मझौला तथा साना उद्योग स्थापना तथा सञ्चालन गर्न स्वदेशी तथा विदेशी लगानीकर्ताहरूलाई लगानीको लागि सहज वातावरण तयारी गरिनेछ।

उद्यम विकासतर्फ :

- ❖ उद्यम विकासका लागि सामाजिक परिचालन, उद्यमशीलता विकास, प्राविधिक सीप विकास तालिम, लघु वित्तमा पहुँच, उपयुक्त प्रविधिमा पहुँच वस्तु/सेवा बजारीकरण, ब्यवसायिक परामर्श तथा अवलोकन भ्रमण जस्ता उद्यम विकास कार्यक्रमको माध्यमबाट आर्थिक विकास गर्ने नीतिलिइनेछ ।
- ❖ यस पुनर्वास नगरपालिकाको उद्यम विकास समितिले छनौट गरेका वडाहरूमा वैदेशिक रोजगारबाट फर्किएका, बेरोजगार तथा अति विपन्न परिवारलाई उद्यमशीलता विकासको माध्यमबाट मागमा आधारित सिपमूलक तालिमहरू संचालन गरीरोजगारीसिर्जना गर्न आवश्यक बजेट विनियोजन गरिनेछ।
- ❖ सीप विकास तालिम लिईसकेका र स्तरोन्नतिभएका लघु उद्यमीहरूलाई आवश्यक मेशिन, औजार लयायतका सामग्रीहरू हस्तान्तरण गर्ने नीतिको निरन्तरता तथा विस्तार गरिनेछ।

सहकारी क्षेत्र :

- ❖ स्थानीय सहकारी संस्थाहरूको क्षमता अभिवृद्धि गर्न आवश्यक तालिम सञ्चालन गरिनेछ ।
- ❖ सहकारी संस्थाहरूलाई आधुनिक प्रविधिमैत्री बनाउन लागत सहभागितामा उपकरण खरिद गरी उपलब्ध गराईनेछ।
- ❖ समान प्रकृतिका सहकारी संस्थाहरू एक आपसमा गाभ्ने वा एकीकरण गर्ने नीतिअवलम्बन गरिनेछ ।
- ❖ सहकारी संस्थाहरूसँग मागका आधारमा संयुक्त लगानीमा लागत सहभागितामा आधारित कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- ❖ सहकारी संस्थाहरूको कारोबार पारदर्शी गर्न सहकारी संस्थाहरूले अनिवार्यरूपमा सार्वजनिक सुनुवाई गर्नुपर्ने रणनीति लिईनेछ ।
- ❖ सहकारी संस्थाहरूको अनुगमन, निरीक्षण, मुल्याङ्कन कार्यलाई प्रभावकारी बनाईनेछ ।
- ❖ नयाँ गठन भएका र निष्क्रिय सहकारीको संस्थागत क्षमता अभिवृद्धिका लागि सहकारी शाखासँगको परामर्शमा आवश्यक तालिम र क्षमता विकास कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- ❖ सहकारीहरूले अनिवार्य रूपमा मासिक प्रगति प्रतिवेदन पेश गर्नुपर्ने ब्यवस्था गरिनेछ र सहकारी संस्थाहरूमा उत्पन्न हुनसक्ने विवादको समाधानार्थ विज्ञहरू समेत रहेको समिति गठन तथा परिचालन गरिनेछ ।
- ❖ सहकारी संस्थाहरूलाई आवश्यक यन्त्र उपकरण खरिदमा अनुदानलाई ब्यवस्थित गर्न कार्यविधि निर्माण गरी कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- ❖ उत्पादन, प्रशोधन र बजारीकरणमा क्षेत्रमा कारोबार गर्ने सहकारीलाई प्रोत्साहन अनुदान सहयोग कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ।

- ❖ सहकारीहरूमा अनिवार्य रूपमा लागू गर्नुपर्ने(CoPoMIS)सहकारी व्यवस्थापन सूचना प्रणाली हरेक सहकारीहरूले अनिवार्य अवलम्बन गर्नुपर्नेछ ।
- ❖ विगत लामो समयदेखि साधारणसभा र लेखापरीक्षण नगराई प्रचलित कानूनको उल्लङ्घन गरेका सहकारी संस्थाहरूलाई नियमन गर्ने र दर्ता खारेज गर्ने नीति लिइनेछ ।

रोजगारी सिर्जना :

- ❖ दक्ष तथा सक्षम जनशक्ति नगरपालिकाभित्रै उत्पादन गरी आन्तरिक रोजगारी प्रवर्द्धन गर्न आवश्यक सीपयुक्त तालिम सञ्चालन गरी नेपाल सरकार तथा प्रदेश सरकारको समन्वयमा बेरोजगार नागरिकहरूको लागि रोजगारीको अवसर सिर्जना गरिनेछ।
- ❖ रोजगार सेवा केन्द्र सञ्चालन तथा व्यवस्थापनलाई थप प्रभावकारी बनाई श्रम बैङ्कको स्थपना गर्न पहल गरिनेछ ।
- ❖ नगरपालिका स्तरीय योजना सञ्चालन गर्दा पालिकाको रोजगार सेवा केन्द्रमा सूचीकृत व्यक्तिहरूलाई उपभोक्ता समितिसँग समन्वय गरी रोजगारीमा संलग्न गराउने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
- ❖ बेरोजगार व्यक्तिहरूलाई आयोजना सञ्चालनपूर्व प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम सञ्चालन सम्बन्धमा अभिमुखीकरणको व्यवस्था गरिनेछ ।
- ❖ बैदेशिक रोजगारीबाट फर्किएका व्यक्तिहरूको सीप रदक्षताको उपयोग गर्दै स्थानीय विकासमा योगदान पुग्ने किसिमले नेपाल सरकार श्रम, रोजगार तथा समाजिक सुरक्षा मन्त्रालय र प्रदेश सरकार समाजिक विकास मन्त्रालय संग आवश्यक समन्वय गरिनेछ ।
- ❖ युवाहरूमा सकारात्मक सोच दक्षता तथा उद्यमशीलता विकास र वेरोजगारी न्यूनीकरण गर्नका लागि पुनर्वास रोजगार प्रवर्द्धन केन्द्रको स्थापना र विकास गर्दै स्थानीय रोजगार रणनीति निर्माण गरी कार्यान्वयन गरिनेछ ।

सामाजिक विकास क्षेत्र

महिला, बालबालिका, अपाङ्ग तथा ज्येष्ठ नागरिक:

- ❖ हिंसाबाट पिडित महिलाहरूको सुरक्षालाई मध्यनजर गरी त्यस्ता महिलाहरूका लागि अन्य छिमेकी पालिकाहरूसंग समन्वय गरी अस्थायी आवासको ब्यवस्था गरिनेछ ।
- ❖ आर्थिक, सामाजिक, लैङ्गिक रूपमा पछाडि परेका महिला, बालबालिका, दलित ज्येष्ठ नागरिकहरूको स्वास्थ्य वीमालाई प्राथमिकता दिई सोही अनुसार कार्यक्रमलागू गरीस्वास्थ्य क्षेत्रमा सुधार गर्दै लगिनेछ।
- ❖ नगरपालिकालाई स्वच्छ र स्वस्थ बनाउन लागू औषध र दुर्ब्यसन बिरुद्धको सचेतना कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- ❖ लोक सेवा, शिक्षक सेवा लगायतकापरीक्षाको लागी तयारी कक्षा सञ्चालन गर्ने नीति लिईनेछ।

- ❖ नगर क्षेत्र भित्रका बालबालिका तथा किशोर किशोरीहरूको क्षमता अभिवृद्धि गर्नुका साथै लागूऔषध, बालविवाह, बहुविवाह, छुवाछुत जस्ता सामाजिक बिकृति तथा कुरीतिको विरुद्धमा सचेतना र जागरण अभियान सञ्चालन गरिनेछ ।
- ❖ नगरपालिका क्षेत्रमा कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने गैह्र सरकारी संस्थाहरूलाई नगरपालिकामा समेत दर्ता, नवीकरण र नियमनको ब्यवस्था मिलाईनेछ ।
- ❖ नगरक्षेत्रभित्र हुने महिला हिंसा लगायत चेलिबेटी बेचबिखन जस्ता अमानवीय कार्यहरूलाई रोक्न विशेष अभियान सञ्चालन गरिनेछ ।
- ❖ पारिवारिक संरक्षणबाट वञ्चितमा परेका बालबालिका लगायत हरेक प्रकारका पिछडिएको ब्यक्तिको संरक्षणका लागि त्यस क्षेत्रमा काम गर्ने संघ/ संस्थाहरूसँग समन्वय र सहकार्य गरिनेछ ।
- ❖ बिभिन्न लक्षित वर्गहरूको क्षमता अभिवृद्धिका लागि तालिम र क्षमता अभिवृद्धि कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछ ।
- ❖ सामाजिक समावेशिताका आधारमा समुदायमा रहेका अल्पसंख्यक, लैंगिक तथा यौनिक अल्पसंख्यक, लैंगिक हिंसा पीडित, अपाङ्गता भएका ब्यक्ति, विपन्न, सीमान्तकृत ब्यक्तिहरूको आर्थिक, सामाजिक र सांस्कृतिक रुपान्तरण मार्फत सामाजिक रुपमा सशक्त र आर्थिकरुपमा आत्मनिर्भर बनाईने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
- ❖ समय समयमा लैङ्गिक परीक्षण, सामाजिक परीक्षण तथा सार्वजनिक सुनुवाई कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ।
- ❖ ग्रामीण क्षेत्रका विपन्न, असहाय, गरीब, दलित, जनजाति, आदिवासी, पछाडि पारिएका वर्ग तथा समुदायका महिलाहरूलाई सामुहिक रुपमा आबद्ध गराई जनचेतना जागरण, क्षमता विकास र सामाजिक परिचालनको माध्यमबाट आर्थिक, राजनीतिक र सामाजिक रुपमा सवलीकृत गर्न बिभिन्न आयमुलक कार्यक्रम सञ्चालन समावेश गरी क्षमता विकास गराउने नीति लिईनेछ।
- ❖ महिलाहरूकोसमूह गठन गरी उद्यमशीलतका लागि अग्रसर गराउने नीति लिईनेछ।
- ❖ एकल महिला सम्बन्धि तथ्याङ्क संकलन र समूह गठन गरी उनीहरूको माग र आवश्यकताका आधारमा आयमूलक कार्यक्रमहरू संचालन गर्ने नीतिको निरन्तरतादिइनेछ ।
- ❖ बालमैत्रि नीति बनाउन आवश्यक पहल गरिनेछ ।
- ❖ जेष्ठ नागरिकहरूलाई आत्म सम्मानका साथ बाँच्न पाउने वातावरण तयार गर्न विभिन्न सचेतना लगायतका कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछ।
- ❖ घरेलु हिंसा अन्त्यका लागि दम्पती- सासु बुहारी अन्तक्रिया कार्यक्रम गरिने छ। सामुदायिक प्रहरीसंगको साझेदारीमा जनचेतनामूलक कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ।

स्वास्थ्य तर्फ:

- ❖ महिला स्वास्थ्यको संवेदनशीलतालाई ध्यानमा राखी नगरका बिभिन्न वडाहरूमा स्वास्थ्य सम्बन्धी चेतनामूलक कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ।
- ❖ समयमा नै औषधी तथाखोपको आपूर्तिको सुनिश्चितता गरिनेछ।
- ❖ स्वास्थ्यकर्मीहरूकालागि विभिन्न क्षमता विकासका तालिमको ब्यवस्था गरिनेछ।

- ❖ आवश्यक औषधी खरिदप्रक्रियामा सरलीकरण गरी औषधीआपूर्ति ब्यवस्थालाई सुनिश्चित गरिनेछ।
- ❖ निरन्तर रुपमा स्वास्थ्य संस्थाहरुको अनुगमन तथा सुपरिवेक्षणको ब्यवस्था मिलाईनेछ।
- ❖ निजी क्षेत्रका अस्पताल तथा फार्मसीहरुको नियमन, दर्ता तथा नवीकरणको लागि प्रचलित कानूनमा भएको ब्यवस्था कडाईका साथ कार्यान्वयन गरिनेछ।
- ❖ समाजमा ब्याप्त बाल कुपोषण, महिलाहरुको रक्त अल्पता, नसर्ने रोगहरुको ब्यापकता, प्रजनन स्वास्थ्य लगायतका क्षेत्रमा विशेष ध्यान दिई आवश्यक बजेट विनियोजन गरिनेछ ।
- ❖ सबै उमेर समूहको जनसंख्यामा गुणस्तरीय आधारभूत स्वास्थ्य सेवाको पहुँचमा जोड दिईनेछ ।
- ❖ स्वास्थ्य संस्थाहरुको भौतिक पूर्वाधारहरु क्रमशः निर्माण गरिदै लगिनेछ ।
- ❖ सामुदायिक महिला स्वास्थ्य स्वयं सेविकाहरुलाई प्रोत्साहन, उत्प्रेरणा र क्षमता अभिवृद्धिका लागि आवश्यक क्रियाकलाप सञ्चालन गरिनेछ ।
- ❖ विद्यालय स्वास्थ्य प्रवर्द्धन प्रवर्धन क्रियाकलापमा जोड दिईनेछ ।
- ❖ कुपोषणको रोकथाम गर्न बहुक्षेत्रीय समन्वय र सहकार्य गरी साझा रणनीति अबलम्बन गरिनेछ ।
- ❖ पुनर्वास नगरपालिकालाई पूर्ण संस्थागत सुत्केरीयुक्त नगरपालिकाको रुपमा घोषणा गर्न बर्थिङ्ग सेन्टरलाई विस्तार गर्नुका साथै बर्थिङ्ग सेन्टरमा कार्यरत दक्ष प्रसुतीकर्मीको क्षमतादक्षता अभिवृद्धि गर्दै लगिनेछ ।
- ❖ सिकलसेल, हेमोफिलिया र थलासिमिया रोगको परीक्षण तथा उपचारका लागि आवश्यक कार्यक्रमहरु लागू गरिनेछ।
- ❖ जेष्ठ नागरिकहरुको निःशुल्क स्वास्थ्य जाँचका लागि आवश्यक कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- ❖ लैंगिक विभेद, बालविवाह, छाउपडी प्रथा, छुवाछुत प्रथा जस्ता सामाजिक विकृति अन्त्य गर्न तत् सम्वन्धमा भएका विभिन्न कानूनी ब्यवस्था बारे सचेतना कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिनेछ । साथै सबैखाले हिंसाविरुद्ध शून्य सहनशीलताको नीति लिईनेछ।
- ❖ नगरपालिकामा एक सर्पदंश उपचार केन्द्रको स्थापना गर्नुका साथै रेबिज रोग उपचारका लागि आवश्यक पहल गरिनेछ।
- ❖ पुनर्वास नगरपालिका भित्र बसोबास गर्ने नगरबासीका लागि आवश्यक पर्ने रगत रेडक्रसबाट लिदा लाग्ने रकम छुटका लागि रेडक्रससँग समन्वय गरी रगत निःशुल्क हुने ब्यवस्था गरिनेछ ।
- ❖ सुत्केरी पोषण कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ।
- ❖ सम्पूर्ण वडा स्वास्थ्य कार्यालयहरुलाई भौतिक रुपमा थप ब्यवस्थित बनाउदै लगिनेछ ।

खानेपानी तथा सरसफाई :

- ❖ पुनर्वास नगरपालिकाका हरेक नागरीकलाई शुद्ध पिउने पानीमा पहुँच पुर्याउन नगरपालिका भित्र निर्माण सम्पन्न भईसकेका खानेपानी ट्याङ्की सुचारु गर्न आवश्यक पहलका साथै वास प्लान कार्यान्वयन गर्नपहल गरिनेछ ।
- ❖ संघीय सरकारको लागानीमा निर्माणाधिन आई.वि.आर.डी., घ गाऊ ढल निकासका लागि सामुदायिक जग्गाको अर्को विकल्प नभएको हुँदा सो जग्गा प्राप्तीका लागि नेपाल सरकारसँग आवश्यक पहल गरिनेछ।
- ❖ जैविक फोहोरबाट घरमै कम्पोस्ट मल बनाउन प्रेरित गर्दै प्रांगारिक खेतिलाई प्रोत्साहित गरिनेछ ।

- ❖ नगर क्षेत्रभित्र संचालन गरिने योजनाहरूको संक्षिप्त वातावरण अध्ययन, प्रारम्भिक वातावरण परीक्षण, वातावरण प्रभाव मूल्याङ्कन अनिवार्य रूपमा गर्नुपर्ने ब्यवस्था मिलाईनेछ ।
- ❖ पु.न.पा. ११ को डोकेबजार क्षेत्रको फोहोरमैला व्यवस्थापन र सार्वजनिक शौचालय निर्माण गर्ने कार्य अघि बढाईने छ ।
- ❖ घरबाट निस्कने जैविक फोहोरको वर्गीकरण गरि ब्यवस्थापन गर्न आवश्यक कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ।
- ❖ पुनर्वास नगरपालिकाका हरेक नागरीकलाई शुद्ध पिउने पानीमा पहुँच पुर्याउन नगरपालिका भित्र निर्माण सम्पन्न भईसकेका खानेपानी ट्याङ्की सुचारु गर्न आवश्यक पहल चालिने छ ।
- ❖ फोहोरमैला ब्यवस्थापनका लागि छिमेकी पालिकाहरु संग समन्वय र सहकार्य गरिनेछ ।
- ❖ पुन प्रयोग पुर्नउत्पादन लाई प्रोत्साहन गर्दै फोहरलाई स्रोत बाट नै घटाउनको लागि अभियानका रूपमा कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- ❖ वर्गिकृत फोहरलाई मोहर बनाउन सरसफाई केन्द्र स्थापना गरिनेछ।
- ❖ सरसफाई अभियान प्रभावकारी बनाउन सरसफाई सहजकर्ताको को ब्यवस्था गरिनेछ ।

युवा तथा खेलकुद विकास तर्फ :

- ❖ पुनर्वास रंगशाला निर्माण गर्न आवश्यक कार्ययोजना बनाई प्रदेश सरकार तथा नेपाल सरकारसँग समन्वय गरिनेछ।
- ❖ नगर खेलकुद विकास समितिलाई सक्रिय बनाई पुनर्वासको खेलकुद विकासका लागि आवश्यक वजेट विनियोजन गरिनेछ।
- ❖ सबै वडामा रहेका खेलमैदानहरूको स्तरोन्नति गरी न्यूनतम सुविधायुक्त बनाउन आवश्यक वजेट विनियोजन गरिनेछ।
- ❖ खेलाडीहरूको प्रशिक्षण कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिईनेछ।
- ❖ बिभिन्न वडामा रहेका पार्क तथा खाली जमिनहरूमा खुला ब्यायामशाला तथा ध्यानकेन्द्रहरूको निर्माण कार्यलाई निरन्तरता तथा विस्तार गरिनेछ।

शिक्षा क्षेत्र :

- ❖ “हाम्रो सभ्य पुनर्वास नगर, गुणस्तरीय शिक्षामा समतामुलक अवसर” भन्ने आदर्श वाक्यलाई आधार मान्दै नगरका प्रत्येक विद्यालयहरूमा भौतिक, प्राविधिक तथा वातावरणीय पक्षमा सुधार गरी वालमैत्री, लैङ्गिकमैत्री तथा अपाङ्गमैत्री वातावरण सृजना गरी सिकाइलाइ थप प्रभावकारी बनाइनेछ ।
- ❖ शिक्षा सम्बन्धी अधिकारहरूको कार्यान्वयनका लागि आवश्यक शिक्षा सम्बन्धी कानूनहरू तर्जुमा गरी कार्यान्वयन गर्ने ब्यवस्था मिलाईनेछ ।
- ❖ विद्यालयमा दरवन्दी मिलान गरी शिक्षक विद्यार्थी अनुपात तथा कक्षा, विद्यार्थी अनुपात उपयुक्त बनाईनेछ ।
- ❖ शिक्षक दरवन्दी कम भएका विद्यालयहरूमा शिक्षण सहयोग अनुदानको ब्यवस्था गरी पठन पाठन सञ्चालन गर्ने व्यवस्थालाई निरन्तरता दिइनेछ ।

- ❖ पुनर्वास नगरपालिकालाई अनिवार्य तथा निःशुल्क आधारभूत शिक्षा प्रदायक नगरपालिका घोषणा गरिनेछ ।
- ❖ विद्यालय शिक्षक कर्मचारीहरू तथा विद्यालय व्यवस्थापन समिति र शिक्षक अभिभावक संघका पदाधिकारीहरूको क्षमता अभिवृद्धि गर्ने कामलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- ❖ विद्यालय बाहिर रहेका विद्यालय उमेर समूहका सबै बालबालिकाहरूलाई विद्यालयको पहुँचमा ल्याइनेछ ।
- ❖ साक्षर पुनर्वासको अवधारणालाई निरन्तरता दिन निरन्तर शिक्षाका कार्यक्रमहरू कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ ।
- ❖ कक्षा ५ र कक्षा ८ को वार्षिक परीक्षा नगरस्तरमा सञ्चालन गरी उत्कृष्ट नतिजा हाँसिल गर्ने विद्यार्थीहरूलाई पुरस्कृत गर्ने नीति लिइनेछ ।
- ❖ विषम परिस्थितिमा बालबालिकाहरूको सिकाई कार्यलाई निरन्तरता दिन नेपाल सरकार, प्रदेश सरकार र गैर सरकारी संस्थाको समन्वयमा विद्युतीय सामग्री, छापा सामग्रीको प्रयोग एवं बैकल्पिक सिकाईको ब्यवस्था गरिनेछ ।
- ❖ सामुदायिक विद्यालयको गुणस्तर अभिवृद्धि तथा प्रोत्साहनको लागि आधारभूत र माध्यमिक तहका विद्यालयहरू एवं शिक्षकहरू मध्येबाट उत्कृष्ट कार्यसम्पादन भएका विद्यालयहरू र शिक्षकहरू छनौट गरी प्रत्येक बर्ष पुरस्कृत गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
- ❖ बालविकास शिक्षक, विद्यालय कर्मचारी, विद्यालय सहयोगी र सामुदायिक सिकाई केन्द्रका सहजकर्ताहरूलाई नगरपालिकाबाट थप प्रोत्साहन सुविधा उपलब्ध गराइने नीतिलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- ❖ विद्यार्थीहरूमा लुकेर रहेको प्रतिभाहरूलाई उजागर गरी भविष्यमा उनीहरूको रुची एवं क्षमतालाई मजबुद बनाउदै लैजानका लागि विभिन्न विधामा नगरस्तरीय प्रतियोगिताहरू सञ्चालन गरी नवप्रतिभाहरूको पहिचान गरिनेछ ।
- ❖ विद्यालयमा बाल उद्यान निर्माण गर्न प्रोत्साहन गर्ने नीति लिइनेछ ।
- ❖ विद्यालय निरीक्षण र अनुगमन कार्यलाई नियमित र ब्यवस्थित गरी शैक्षिक गुणस्तर अभिवृद्धि गरिनेछ ।
- ❖ संस्थागत र सामुदायिक विद्यालयका पदाधिकारीहरूलाई एकै ठाउँमा राखी विद्यालयमा भएका असल अभ्यास र समस्या पहिचान गरी कार्यान्वयन योजना बनाई कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- ❖ नगरपालिका क्षेत्र भित्रका आदिवासी , दलित तथा विपन्न समुदायका जेहेन्दार विद्यार्थीहरूलाई प्राविधिक तर्फ उच्च शिक्षा आर्जनका लागि प्रोत्साहन स्वरुप प्रति विद्यार्थी छात्रवृत्ति उपलब्ध गराउने कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- ❖ शैक्षिक सूचना व्यवस्थापन प्रणालिलाई व्यवस्थित गर्दै उपलब्ध सेवालाई छिटो छरितो र गुणस्तरीय बनाइनेछ ।
- ❖ कम्प्युटर नभएका आधारभूत विद्यालयहरूलाई कम्प्युटर उपलब्ध गराइनेछ ।
- ❖ **One Teacher One Laptop Program** कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- ❖ विद्यालयहरूमा कक्षाकोठा ब्यवस्थापनमा आधुनिक प्रविधिको जडानलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- ❖ संघ र प्रदेश सरकारले ल्याएका शिक्षा सम्बन्धि नीति तथा कार्यक्रमहरूको प्रभावकारी कार्यान्वयनमा जोड दिइनेछ ।

- ❖ दिवा खाजा लगायत स्वास्थ्य, पोषण तथा सरसफाई र स्वच्छता सम्बन्धी कार्यक्रमको नियमित अनुगमन तथा मूल्याङ्कन गरी प्रभावकारी बनाइनेछ ।
- ❖ विद्यालय परिसर भित्र वृक्षारोपण गरी हरियाली बनाइनुका साथै रंगरोगन गरी आकर्षक बनाउन प्रोत्साहन गरिनेछ ।
- ❖ स्थानीय पाठ्यक्रम बमोजिम स्थानीय पाठ्यपुस्तक तथा पाठ्य सामग्री निर्माण गरी सबै विद्यालयहरूमा लागू गरिनेछ ।
- ❖ सामुदायिक विद्यालयहरूमा रहेका ई-हाजिरी सिस्टमलाई कार्यान्वयनमा ल्याई शिक्षकको उपस्थिति सम्बन्धी अभिलेखलाई ब्यवस्थित तथा सुधार गरिनेछ ।
- ❖ आँखा जाँच केन्द्र तथा अस्पतालहरूको सहकार्यमा विद्यार्थी तथा शिक्षकहरूको विद्यालयमै नियमित आँखा जाँच गर्ने ब्यवस्थालाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- ❖ नगरपालिका क्षेत्र भित्र रहेको जनता बहुमुखी क्याम्पसको स्तरोन्नतीका लागि पहल गरिनेछ ।
- ❖ नगरपालिकाको पुनर्वास जनता मा.वि मा रहेको एक मात्र स्रोत कक्षा लाई थप ब्यवस्थित गर्दै तह बढाउन आवश्यक पहल गरिनेछ ।
- ❖ शिक्षालाई प्रत्यक्ष रूपमा नकारात्मक प्रभाव पार्ने सामाजिक कुरीति, छाडा संस्कृतिलाई नियन्त्रण गरी शिक्षित र समुन्नत समाजको निर्माणका लागि सामाजिक वातावरण तयार पारिनेछ ।
- ❖ सहिद गोविन्द गौतमका सन्ततीलाई छात्रवृत्ति निरन्तरता दिइ सहिद गोविन्द वि.क. का सन्ततिलाई छात्रवृत्ति उपलब्ध गराइनेछ ।
- ❖ विद्यार्थी वृत्ति मार्गदर्शन कार्यक्रम सञ्चालनमा ल्याइनेछ।

पूर्वाधार विकासतर्फ

भौतिक तर्फ :

- ❖ नगर क्षेत्र भित्रका सडकहरू नियमित रूपमा मर्मत सम्भार गर्नका लागि स्थानीय मर्मत सम्भार कोषको ब्यवस्था गर्न आवश्यक प्रक्रिया अगाडि बढाईने छ ।
- ❖ नगर यातायात गुरुयोजना (**Municipal Transportation Master Plan-MTMP**)अद्यावधिक गरिनेछ।
- ❖ प्रदेश सरकार र नेपाल सरकारको बहुबर्षीय योजनामा परेका ठेक्का भई केही काम सम्पन्न भई स्थगित भएका सडकको निरन्तरताका लागि प्रदेश तथा नेपाल सरकार सँग आवश्यक पहल गरिनेछ ।
- ❖ गत आ.व.मा सम्पन्न हुन नसकेका सम्पूर्ण कालोपत्रे सडक र भवन निर्माणका योजनालाई प्राथमिकताका आधारमा निरन्तरता दिइनेछ ।
- ❖ आन्तरिक पर्यटन प्रवर्द्धन गर्न पूर्वाधारको विकास गर्ने नीति लिइनेछ ।
- ❖ नदीतथा वाढी नियन्त्रणका लागि तटबन्धन गर्न नेपाल सरकारको जनताको तटबन्ध कार्यक्रम सँग समन्वय गरी आवश्यक पहल गरिनेछ ।

- ❖ पुनर्वास रंगशाला र कोल्ड स्टोर निर्माण कार्यलाई पहिलो प्राथमिकतामा राखि आवश्यक प्रक्रिया अघि बढाईनेछ ।
- ❖ "गाउँ नगर सडक विस्तार, सम्वृद्धिको मूल आधार" को मूल लक्ष्य सहित ग्रामिण क्षेत्रको पूर्वाधार विकासलाई उत्पादन मूलक र स्थानीय अर्थतन्त्रसँग जोड्न सार्वजनिक नीजि साझेदारीका आधारमा विकास योजनाहरु सञ्चालन गर्ने नीति लिईनेछ।
- ❖ अपांगमैत्री भवन निर्माण, बालमैत्री भवन निर्माण र Child Care Center बनाउन आवश्यक पहल गरिनुका साथै शिशु स्तनपान कक्ष सहितको सरकारी भवन निर्माण गर्ने नीतिलाई निरन्तरता दिईनेछ ।
- ❖ भौतिक संरचनाहरु निर्माण गर्दा अपाङ्गमैत्रीबनाईनेछ।
- ❖ सडक बत्ती जडान तथा मर्मत कार्यलाई ब्यवस्थित गर्ने नीतिलाई निरन्तरता दिईनेछ ।
- ❖ पुनर्वास नगरपालिकामा निर्माण भईरहेको ३३KV प्रसारण लाईनको सब स्टेशन समयमै सम्पन्न गरी सञ्चालन गर्न सम्वन्धित निकायसँग निरन्तर समन्वय गरिनेछ ।
- ❖ अब्यवस्थित रुपमा विस्तार भएको विद्युत प्रसारण लाइनलाई ब्यवस्थित गर्न बिद्युत प्राधिकरणसँग आवश्यक समन्वय गरिनेछ।
- ❖ नगरपालिका क्षेत्रभित्र विस्तार हुन नसकेको ठाउँमा विद्युत विस्तार गरी सबै जनताको विद्युतमा पहुँच पुर्याउन पहल गरिनेछ।

वन, वातावरण तथा विपद् ब्यवस्थापन :

- ❖ नगरको वातावरणीय स्वच्छताका लागि सव डिभिजन वन कार्यालय, बिभिन्न संघ/संस्था र निजी क्षेत्रको सहकार्यमा सार्वजनिक-निजी जमिनमा गरिने वृक्षारोपण कार्यलाई निरन्तरता दिईनेछ ।
- ❖ गोबरग्याँस तथा ईन्डक्सन चुलोको (बिधुतीय चुलो) प्रयोगलाई प्रोत्साहन गरिनेछ।
- ❖ जल तथा मौसम पूर्वानुमान महाशाखाको फिल्ड अफिस अत्तरियालगायत बिभिन्न विकास साझेदार संघ/संस्थाहरुको सहकार्यमा दोदा नदीको जोखिम प्रभावित क्षेत्र(Risk Polygon)निर्धारण गरी नक्शाङ्कन गरिनेछ। सो नदीबाट उत्पन्न हुनसक्ने जोखिम सम्बन्धी सूचना समुदायसम्म प्रवाह हुने पूर्वसूचना प्रणालीलाई थप प्रभावकारी बनाईनेछ।
- ❖ नगरपालिका, वडा,विद्यालय तथा समुदायस्तरमा आपतकालिन सामग्रीको खरिद तथा व्यवस्थापन, पूर्वतयारी र क्षमता विकास जस्ता कार्यहरु सञ्चालन गरिनेछ।
- ❖ विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्य गर्न वडा एवम् समुदाय स्तरमा रहेका विपद् तथा जलवायु उत्थानशील समितीहरुको क्षमता अभिवृद्धि गर्दै विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना अध्यावधिक गरी कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- ❖ समुदायस्तरीय विपद् व्यवस्थापन समितिहरु तथा अन्यसरोकारवाला संघ/संस्थाहरुको सक्रिय सहभागितामा बाढी, भूकम्प, आगलागी लगायतका विभिन्न प्रकोपहरुको कृत्रिम घटनाको अभ्यास सञ्चालन गरिनेछ।विश्व वातावरण दिवसलाइ बाढीको कृत्रिम घटना अभ्यासको दिवसको रुपमा मनाइनेछ।
- ❖ जोखिम सवेदनशील भू-उपयोग योजना निर्माणगरी कार्यान्वयनमा ल्याईनेछ ।

- ❖ स्थानीय आपतकालिन कार्य सञ्चालन केन्द्र २४सै घण्टा सञ्चालनको ब्यवस्था मिलाईनेछ।
- ❖ विपद् जोखिम न्यूनीकरणसँग सम्बन्धित नीतिनियम तथा मापदण्ड तयार गर्नुका साथै प्रचलितनियम/कानून/कार्यविधिलाई अध्यावधिक गरिनेछ।
- ❖ स्थानीय पाठक्रममा विपद् ब्यबस्थापन तथा जलवायु परिवर्तन सम्बन्धी विषयवस्तु अध्यावधिक गरिनेछ।
- ❖ विद्यालय सुधार योजनामा विपद् व्यवस्थापन तथा उत्थानशीलता सम्बन्धी विषयवस्तुलाई प्राथमिकताका साथ समेटी, क्षमता अभिवृद्धि तथा अतिरिक्त क्रियाकलापमार्फत सचेतनामूलक कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछ।
- ❖ विकास निर्माण तथा भौतिक संरचना निर्माण गर्दा जलवायु परिवर्तनका सम्भावित जोखिमहरू लाई मध्यनजर गर्दै विपद् तथा जलवायुमैत्री विकास अवधारणा लाई आत्मसात गरी कार्यान्वयन गरिनेछ।
- ❖ डुवानको जोखिम हुने स्थानहरूमा निर्माण हुने घरहरू सुरक्षित निर्माण गर्न/गराउन समुदायमा सचेतनामूलक कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ।
- ❖ विकास साझेदारहरूको समन्वय र सहकार्यमा आवश्यकता अनुसार सुरक्षित आश्रयस्थल(सेफ हाउस) निर्माण गरिनेछ।
- ❖ दोदा नदीबाट कटान एवम् डुवान हुने क्षेत्रमा समुदायको सहभागितामा जैविक तटबन्ध निर्माणकार्यलाई विस्तार गरिनेछ।
- ❖ ताल-तलैया लगायतका प्राकृतिक श्रोतहरूको उचित संरक्षण गर्दै पर्या—पर्यटनको गतिविधि सञ्चालन गरिनेछ।
- ❖ जोखिम हस्तान्तरण अन्तर्गत कृषि तथा पशु बिमामा रहेका समस्यालाई समाधान गर्न तथा समुदायको सहभागितालाई बढावा दिदै सुचकाङ्कमा आधारित बिमा कार्यक्रम सञ्चालन गर्न पहल गरिनेछ।
- ❖ परम्परागत खेती प्रणालीलाई सुधार गर्दै जलवायुमैत्री कृषि प्रणाली अवलम्बन गर्न प्रोत्साहन गरिनेछ।
- ❖ पालिका को जोखिम नक्सांकन कार्य अध्यावधिक गरि उच्च जोखिम क्षेत्रमा सुरक्षित स्थानहरू पहिचान गरिनेछ।
- ❖ यस नगरपालिका समेत सदस्य रहेको दोदा बहुसरोकर मञ्च को मार्गदर्शन निर्देशिका अनुसार दोदा जलाधारमा पूर्वसूचना प्रणालीलाई प्रभावकारी बनाउन अन्य सदस्य पालिका र विकास साझेदारहरूसित सहकार्य गरिनेछ।
- ❖ वडा र पालिका स्तरमा संकटासन्नता तथा क्षमता विश्लेषण गरी आवश्यकता अनुसारका बहुप्रकोपीय पूर्वतयारीका कार्यहरू गरिनेछ।
- ❖ पूर्वानुमान मा आधारित पुर्व कार्य (Early Action)लाई आवश्यकताअनुसार कार्यान्वयन गरिनेछ।
- ❖ जल तथा मौसम विज्ञान विभाग लगायत विकास साझेदारसँगको सहकार्यमा यस पालिकामा प्रभावमा आधारित पूर्वानुमान सेवा सुरुवात गरिनेछ।
- ❖ समुदायमा हुने गरेका आगलागी सम्बन्धीका घटना कम गर्न महिलाहरूलाई आगलागी नियन्त्रण सम्बन्धीतालिम नमूनाको रूपमा शुरुवात गरिनेछ।

सुशासन तथा संस्थागत क्षमता विकास सम्बन्धि

मानव पुजी विकास तथा संस्थागत क्षमता विकास

- ❖ नगरपालिकाको प्रशासनिक तथा सांगठनिक संरचना र संस्थाको प्रणालीलाई चुस्त, दुरुस्त, विश्वसनियता, क्षमतायुक्त र प्रभावकारी बनाउँदै अत्यावश्यक रिक्त दरवन्दीहरूमा कर्मचारी पदपूर्तिका लागि आवश्यक पहल गरिनेछ ।
- ❖ नगर र वडाका सबै कर्मचारीहरूको कार्यविवरण बनाई लागु गरिनेछ र त्रैमासिक रूपमा कार्य प्रगतिको प्रतिवेदन पेश गर्ने ब्यवस्था गरिनेछ ।
- ❖ नगर कार्यपालिकाको कार्य सम्पादनलाई छिटो छरितो पारदर्शी एवं सेवाग्राही मैत्री तुल्याउन **Digital Governance** मा जोड दिईनेछ ।
- ❖ नगरपालिका अन्तर्गत स्थानीय सेवामा कार्यरत कर्मचारिहरूको जीवन वीमा तथा कर्मचारी कल्याण कोषको संचालन गर्न कोष सञ्चालन तथा ब्यवस्थापन कार्यविधि निरन्तरता दिइनेछ ।
- ❖ राष्ट्रसेवकहरूमा कामप्रति तत्पर हुने, सेवाभाव सहित समयमै काम सम्पन्न गर्ने, उत्कृष्ट नतिजा दिने र जिम्मेवारी वहन गर्ने कार्यसस्कृतिको विकास गरिनेछ । राष्ट्रसेवकहरूमा ज्ञान, सिप र पेशागत मर्यादाको विकास गरी नगर सरकारको सेवालार्ई नयाँ गतिका साथ संचालन गरिनेछ ।
- ❖ नगरपालिका भित्र दर्ता चलानि तथा महत्वपूर्ण डकुमेन्टलाई दिर्घकालसम्म जोगाई राख्नका लागि “अफिस अटोमेसन प्रणाली” लाई कार्यान्वयन ल्याईनेछ ।
- ❖ उत्कृष्ट कार्य गर्ने नगरपालिकाका कर्मचारी, करदाता, उपभोक्ता समिति तथा अन्य समितिका ब्यक्तिहरूलाई पुरस्कृत गर्ने नीति अवलम्बन गरीनेछ ।
- ❖ जनप्रतिनिधि, पदाधिकारीहरू तथा कर्मचारिहरूको क्षमता अभिवृद्धिका लागि विभिन्न तालिमहरू तथा अभिमुखिकरण कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- ❖ जनप्रतिनिधि, पदाधिकारीहरू तथा कर्मचारीहरूबीच समय समयमा अन्तरक्रिया छलफल लगायतका क्रियाकलाप गरिनेछ ।
- ❖ नगरपालिकाबाट सञ्चालन हुने सिप विकास, क्षमता विकास र नेतृत्व विकास जस्ता मानव संसाधन विकासका तालिमहरू संचालन गर्दा पूर्ण रूपमा तालिमको उपादेयतागुणस्तरीयतालाईध्यान दिइनेछ ।

प्रशासन सुधार तर्फ :

- ❖ कर्मचारी प्रशासनलाई चुस्त, दुरुस्त र समय सापेक्ष बनाउन बहुसीपयुक्त जनशक्ति तयार गर्ने नीति लिईनेछ।
- ❖ संगठनात्मक संरचना अनुसार कर्मचारीहरूको उचित ब्यवस्थापन गरी गुणस्तरीय सेवा प्रवाहको सुनिश्चितता गरिनेछ ।
- ❖ भ्रष्टाचार निर्मुल गर्न शून्य सहनशीलताको नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
- ❖ नगरपालिका अन्तर्गत करार सेवामा कार्यरत कर्मचारीहरूको मनोबल उच्च राखी सेवाप्रवाहमा थप प्रभावकारिता ल्याउन नेपाल सरकारले तोकेको न्यूनतम तलबमानका आधारमा एकरूपता कायम गरी सामाजिक सुरक्षा कोषमा समेत आवद्ध गर्ने नीति लिईनेछ।
- ❖ नगरपालिका अन्तर्गत कार्यरत कर्मचारीहरूलाई पद तथा कार्यक्षमता अनुरूप जिम्मेवारी दिने नीति लिईनेछ।

न्याय सम्पादन सम्बन्धि :

- ❖ न्याय सम्पादन ढीलो हुनु, न्याय नपाउनु सरह हो' भन्ने मान्यतालाई आत्मसात गर्दै न्यायिक समितिबाट छिटो छरितो र सर्वशुलभ न्याय सम्पादन गर्ने कार्यलाई विशेष जोड दिईनेछ ।
- ❖ प्रत्येक वडामा रहेका मेलमिलाप केन्द्रहरूलाई थप ब्यवस्थित र प्रभावकारी बनाउदै समुदायमा उत्पन्न हुने सामान्य प्रकृतिका विवादहरूलाई वडामै समाधान हुने वातावरण सृजना गरिनेछ ।
- ❖ न्यायिक समितिबाट हुने ब्यक्तिगत विवाद समाधानमा मात्र केन्द्रित नभइ सम्पूर्ण किसिमका धार्मिक साँस्कृतिक तथा प्राकृतिक विवादहरूको पनि समस्या समाधानमा केन्द्रित हुनेछ।
- ❖ सामाजिक-साँस्कृतिक सहिष्णुता कायम गर्नकालागि पास्चर, गुरुवा, भलमन्सा, धर्म गुरु आदिलाई सचेतना गर्ने नीतिलाई निरन्तरता दिइनेछ।

उपभोक्ता हित संरक्षण तथा बजार अनुगमन :

- ❖ बजार अनुगमन कार्यलाई प्राथमिकतामा राखीबजारमा हुने गुणस्तरहीन खाद्य बस्तुको बिक्रि-वितरण, कृत्रिम अभाव सिर्जना, कालो बजारी लगायतका क्रियाकलापलाई न्यूनीकरण गर्न आवश्यक चेतनामूलक कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछ।
- ❖ बजार अनुगमनको माध्यमबाट नगरपालिकामा अनिवार्य रुपमा व्यवसाय दर्ता गर्न लगाई राजस्वको दायरा बृद्धि गरिनेछ।
- ❖ सीमामा रहेका भारतीय बजारबाट आयात हुने गुणस्तरहीन बस्तुहरूको प्रयोगलाई न्यूनीकरण गर्न प्रभावकारी रुपमा बजार अनुगमन गरिनेछ ।

आन्तरीक लेखा परीक्षण तथा वित्तीय सुशासन तर्फ :

- ❖ चौमासिक रुपमा आन्तरिक लेखा परीक्षण गरी चौमासिक प्रतिवेदन पेश गर्नुका साथै उक्त प्रतिवेदन माथि समिक्षा गरिनेछ ।
- ❖ वित्तीय सुशासन कायम गर्न बेरुजू न्यूनीकरण तथा फर्छोट लाई प्राथमिकतामा राखी आर्थिक अनुशासन कायम राख्न जोड दिइनेछ।

वित्तीयक्षेत्र तथा आर्थिक अनुशासन तर्फ :

- ❖ वित्तीय संस्थामा हरेक ब्यक्तिको सहज पहुँच पुर्याउन “एक ब्यक्ति एक खाता” नीतिलाई निरन्तरता दिई बैंक मार्फत आर्थिक कारोवार गर्न बिशेष जोड दिईनेछ ।
- ❖ नगरपालिकाको नाममा कायम वेरुजुलाई घटाँउदै शून्य वेरुजुमा झार्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
- ❖ वित्तीय साक्षरता कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछ ।

सूचना तथा सञ्चार प्रविधि तर्फ:

- ❖ स्थानीय सुशासन कायम गर्न विद्युतीय शासन प्रणालीको अंगीकार गर्दै नगरवासीहरूलाई प्रदान गरिने सेवा प्रवाहमा सहजताका लागि एकद्वार सेवा प्रणाली (**One Stop Service Delivery System**) पूर्ण रुपमा लागू गरिनेछ।

- ❖ नगरपालिकाको कार्यालय तथा नगरपालिका अन्तर्गतका कार्यालयहरूमा जडान भएको ईन्टरनेट, ईन्ट्रानेट सेवालार्ई प्रभावकारी बनाईनेछ ।
- ❖ डिजिटल नागरिक वडापत्र, सर्भर लगायतका जडान भएका प्रविधिको उच्चतम प्रयोग गरिनेछ ।
- ❖ घर नक्शापासलार्ई सहज बनाउन सफ्टवेयरको प्रयोग मार्फत प्रविधिमैत्री बनाईनेछ ।
- ❖ पुनर्वास नगरपालिका अन्तर्गतका सम्पूर्ण कार्यालयहरूमा ई-हाजिरी जडान तथा ब्यवस्थापन गरिनेछ ।
- ❖ शान्ति सुरक्षा तथा अमनचयनका साथै अपराध न्यूनीकरण र नियन्त्रणका लागि सम्भावित जोखिम युक्त स्थानहरूमा CCTV क्यामरा जडान कार्यलार्ई निरन्तरता दिईनेछ ।

उद्योग बाणिज्य तथा सामुदायिक विकास :

- ❖ मानवता, सामाजिक न्याय तथा सदभावयुक्त नगरपालिका निर्माण गर्न मानव विकासमा क्रियाशील संघ संस्थाहरूको सहकार्यमा जनचेतनामुलक अभियान सञ्चालन गरिनेछ ।
- ❖ स्थानीय तहमा स्थापना भएका उद्योगहरूको तथ्याङ्क संकलन गरी निस्कृय उद्योगहरूलार्ई सञ्चालनमा ल्याउन विशेष बातावरण तयार गरिनेछ ।
- ❖ स्थानीय स्तरमा उत्पादित बस्तुहरूको बजारीकरणको वातावरण तयार गरिनेछ ।
- ❖ उपभोक्ता हित संरक्षणका लागि उपभोक्ता सचेतना कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- ❖ स्थानीय स्तरमा घरेलु तथा साना उद्योगहरू स्थापना गर्ने वातावरण सिर्जना गरिनेछ ।

विविध:

- ❖ नेपाल रेडक्रस सोसार्ईटी, पुनर्वास उपशाखाको प्रभावकारी सञ्चालका लागि आवश्यक सहयोग गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
- ❖ सीमा क्षेत्रको घरजग्गा, खेती योग्य जग्गा समेत धितो राखी कर्जा उपलब्ध गराउने सम्बन्धमा माथिल्लो निकायमा समन्वय गरी औपचारिक बित्तीय प्रणालीवाट सहज रूपमा कर्जा पाउने वातावरण बनाउन पहल गरिनेछ ।
- ❖ भूमिहीन दलित, भूमिहीन सुकुम्वासी तथा अब्यवस्थित बसोवासीहरूलार्ई लालपुर्जा वितरणका लागि आवश्यक पर्ने वजेट विनियोजनका साथै सम्पूर्णकानूनी प्रक्रिया पुरा गर्ने नीतिअवलम्बन गरिनेछ ।
- ❖ छाडा चौपाया र मानव-बन्यजन्तु बिचको द्वन्द न्यूनीकरण गर्न आवश्यक ब्यवस्था मिलाइनेछ ।

नगरपालिकाको विनियोजन विद्येयक, २०८२

पुनर्वास नगरपालिकाको अर्थ सम्बन्धी प्रस्तावलाई कार्यान्वयन गर्न बनेको विनियोजन विद्येयक

नगरसभामापेश गरीएको मिति: २०८२/०३/१०

पुनर्वास नगरपालिकाको आर्थिक वर्ष २०८२/२०८३ को सेवा र कार्यहरूको लागि स्थानीय सञ्चित कोषबाट केही रकम खर्च गर्ने र विनियोजन गर्ने सम्बन्धमा व्यवस्था गर्न बनेको विनियोजन विद्येयक, २०८२

प्रस्तावना:

पुनर्वास नगरपालिकाको आर्थिक वर्ष २०८२।०८३ को सेवा र कार्यहरूको लागि सञ्चित कोषबाट केही रकम खर्च गर्ने अधिकार दिन र सो रकम विनियोजन गर्न वाञ्छनीय भएकोले, नेपालको संविधानको धारा २२९ को उप-धारा (२) बमोजिम पुनर्वास नगर सभाले यो ऐन बनाएको छ।

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ:

१) यस ऐनको नाम “पुनर्वास नगरपालिकाको विनियोजन विद्येयक, २०८२” रहेको छ।

२) यो विद्येयक ऐन बनेपछि तुरुन्त प्रारम्भ हुनेछ।

२) आर्थिक वर्ष २०८२।०८३ को निमित्त सञ्चित कोषबाट रकम खर्च गर्ने अधिकार:

१) आर्थिक वर्ष २०८२/०८३

को नगर कार्यपालिका वडा समित विषयगत शाखाले सेवा र कार्यहरूका निमित्त अनुसूचि १ मा उल्लेखित चालू खर्च पुजिगत खर्च र वित्तिय ब्यवस्थापनको रकम समेत गरी जम्मा रु. ७५,७७,१८,०६१।- अक्षरूपी (पचहत्तर करोड सत्तहत्तर लाख अठार हजार एकसठ्ठी) मात्रमा नबढाई निर्दिष्ट गरिए बमोजिम सञ्चित कोषबाट खर्च गर्न सकिनेछ।

२) उपदफा १ मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भएता पनि संघिय सरकार प्रदेश सरकारबाट प्राप्त थप अनुदान सोही अनुसार खर्च गर्न सकिने छ।

३) आर्थिक वर्ष २०८२।०८३ को नगर कार्यपालिका, वडा समिति, विषयगत शाखाले गर्ने सेवा र कार्यहरूका निमित्त अनुसूची १ मा उल्लेखित चालू खर्च, पूँजिगत खर्च र बित्तिय व्यवस्थाको रकम समेत गरी जम्मा रकम रु. ७५,७७,१८,०६१।- अक्षरूपी पचहत्तर करोड सत्तहत्तर लाख अठार हजार एकसठ्ठी मात्र।

४) विनियोजन:

१) यस ऐनद्वारा सञ्चित कोषबाट खर्च गर्न अधिकार दिइएको रकम आर्थिक वर्ष २०८२।०८३ को पुनर्वास नगरपालिकाको नगर कार्यपालिका, वडा समिति र विषयगत शाखाले गर्ने सेवा र कार्यहरूको लागि विनियोजन गरिनेछ।

२) उपदफा (१) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भएता पनि कार्यपालिका, वडा समिति र विषयगत शाखाले गर्ने सेवा र कार्यहरूको लागि विनियोजन गरेको रकम मध्ये कुनैमा बचत हुने र कुनैमा अपुग हुने देखिन आएमा नगर कार्यपालिकाले बचत हुने शीर्षकबाट अपुग हुने शीर्षकमा रकम सार्न सक्नेछ। यसरी रकम सार्दा एक शीर्षकबाट सो शीर्षकको जम्मा रकमको २५ प्रतिशतमा नबढ्ने गरी कुनै एक वा एक भन्दा बढी शीर्षकहरूबाट अर्को एक वा एक भन्दा बढी शीर्षकहरूमा रकम सार्न तथा निकास र खर्च जनाउन

सकिनेछ । पूँजिगतखर्च र वित्तीय व्यवस्थातर्फ विनियोजित रकम साँवा भुक्तानी खर्च र व्याज भुक्तानी खर्च शीर्षकमा बाहेक अन्य चालू खर्च शीर्षकतर्फ सार्न सकिने छैन ।
तर चालु तथा पूँजिगत खर्च र वित्तीय व्यवस्थाको खर्च व्यहोर्न एक स्रोतबाट अर्को स्रोतमा रकम सार्न सकिनेछ ।

३) उपदफा (२) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भएता पनि एक शीर्षकबाट सो शीर्षकको जम्मा स्वीकृत रकमको २५ प्रतिशत भन्दा बढ्ने गरी कुनै एक वा एक भन्दा बढी शीर्षकहरुमा रकम सार्न परेमा नगर सभाको स्वीकृति लिनु पर्नेछ ।

अनुसूचि-१
(दफा २ संग सम्बन्धित)

नेपालको संविधानको धारा २२९ (२) बमोजिम
सञ्चित कोषबाट विनियोजन हुने रकम रु. हजारमा

क्र.सं.	अनुदान संख्या	शिर्षकको नाम	चालु खर्च	पुजिगत खर्च	वित्तीय व्यवस्था	जम्मा
१	२	३	४	५	६	७
१		नगर कार्यपालिका				७५,७७,१८,०६१।-
२		वडा समिति				
३		विषयगत शाखा				
४		ऋणको सावा, व्याज भुक्तानी				
५		लगानी शेयर/ऋण				
जम्मा						७५,७७,१८,०६१।-

आगामि आ.व. २०८२/०८३ को आय -ब्यय विवरण तपशिल अनुसार रहेको छः

तपशिल

आगामी आ व २०८२/०८३ को वजेट बाँडफाँड तथा योजना तर्जुमा गर्दा विषयगत क्षेत्र, भूगोल, जनसंख्या, मानव वस्ती र जिवन स्तरको अवस्था आदी लाई बिश्लेषण गरी विनियोजन गरिएको छ ।

आ व २०८२/०८३ कालागि श्रोत अनुमान तथा वजेट सिमा

आय				
क्र.सं.	श्रोत	श्रोत	आ व २०८२/०८३ को आय	कैफियत
१	संघियसरकार बित्तिय समानिकरण	संघिय सरकार	१४,९३,००,०००	
२	प्रदेशसरकार बित्तिय समानिकरण	प्रदेश सरकार	१,४२,०३,०००	
३	नेपालसरकार ससर्त अनुदान चालु	संघिय सरकार	२५,७७,००,०००	
४	नेपालसरकार ससर्त अनुदानपुजिगत	संघिय सरकार	२,९१,००,०००	
५	राजश्वबाडफाड (संघ)	संघिय सरकार	१२,७०,१३,०६१	
६	संघियसरकार बिशेष अनुदान	संघिय सरकार	०	
७	संघियसरकार समपुरक अनुदान	संघिय सरकार	१,०५,००,०००	
८	प्रदेशसरकार समपुरक	प्रदेश सरकार	६९,००,०००	
९	प्रदेशसरकार बिशेष	प्रदेश सरकार	४५,००,०००	
१०	आन्तरिकश्रोत	आन्तरिक	४,३०,००,०००	
११	सवारी साधन कर बाँडफाँड (प्रदेश)	प्रदेश सरकार	८५,०२,०००	
१२	स्थानियराजश्व बाडफाड	आन्तरिक	१,००,००,०००	
१३	अनुमानीतअल्या भएर आउने रकम	आन्तरिक	९,००,००,०००	

१४	प्रदेशसशर्त चालु	प्रदेश सरकार	०	
१५	प्रदेशसशर्त पुजिगत	प्रदेश सरकार	७०,००,०००	
अनुमानित जम्मा आय			७५,७७,१८,०६१	

ब्ययतर्फ

क्र.सं.	कार्यक्रम	श्रोत	रकम
१	समपुरक कोष		५,००,००,०००
२	नगर स्तरियोजना		४,००,००,०००
३	क्रमिकरुपमा रहेका योजना		५,५०,००,०००
३	विषयगत शाखा तथाक्षेत्रगत सिलिङ्ग		
	कृषि विकासशाखा		८०,००,०००
	पशु विकासशाखा		६०,००,०००
	शिक्षा		२,००,००,०००
	स्वास्थ्य		१,००,००,०००
	महिलाबालबालिका तथा ज्येष्ठ नागरिक शाखा		
	महिला बालबालिका		१५,००,०००
	ज्येष्ठ नागरिक		३,००,०००
	अपाङ्ग		५,००,०००
	दलित		५,००,०००
	आदिवासि जनजाती		५,००,०००
	उध्यमविकास शाखा		१५,००,०००
	वन वातावरणतथा विपद व्यवस्थापन शाखा		
	विपद व्यवस्थापन		४०,००,०००
	वन वातावरण		१०,००,०००
	सहकारी		१५,००,०००
	युवा तथाखेलकुद		२५,००,०००
	न्यायिकसमिति		१७,००,०००
	सूचनाप्रविधि		१५,००,०००
	खानेपानीसरसफाई		१०,००,०००
	फरनिचर तथाफिचर्स		२०,००,०००
	मेसिनरीऔजार		२०,००,०००

	भूमी आयोगसंग सम्बन्धित		३०,००,०००
	कला धर्मसंस्कृति तथा पर्यटन प्रवर्धन		१०,००,०००
	विभिन्नसंघ संस्थाहरु संगको साझेदारी		१०,००,०००
	HEIFER संगको सहाकर्यमा कृषि तथा पशु विकासमा आधारित युवाउध्यमसिलता कार्यक्रम		१,००,००,०००
	भैपरीपुजिगत खर्च		९७,०५,०००
४	वडागत सिलिङ		
	१		५५,००,०००
	२		५०,००,०००
	३		४०,००,०००
	४		४०,००,०००
	५		५५,००,०००
	६		४५,००,०००
	७		४०,००,०००
	८		५०,००,०००
	९		५५,००,०००
	१०		४५,००,०००
	११		५५,००,०००
५	वडागत चालुखर्च		३३,००,०००
६	नगरस्तरियचालु खर्च		१५,००,१३,०६१
७	संघियसरकार सशर्त अनुदान चालु		२५,७७,००,०००
८	संघियसरकार सशर्त अनुदान पुजिगत		२,९१,००,०००
९	संघियसमपुरक अनुदान		१,०५,००,०००
१०	संघियविशेष अनुदान		०
११	प्रदेशसशर्त अनुदान पुजिगत		७०,००,०००
१२	प्रदेशसशर्त अनुदान चालु		०
१३	प्रदेशविशेष अनुदान		४५,००,०००
१४	प्रदेश समपुरक अनुदान		६९,००,०००
	जम्मा ब्यय		७५,७७,१८,०६१

पुनर्वास नगरपालिकाको आर्थिक विद्येयक, २०८२

पुनर्वास नगरपालिकाको अर्थ सम्बन्धी प्रस्तावलाई कार्यान्वयन गर्न बनेको विद्येयक

नगर सभामा पेश गरेको मिति: २०८२/०३/१०

प्रस्तावना:

पुनर्वासनगरपालिकाको आर्थिक वर्ष २०८२/०८३ को अर्थ सम्बन्धी प्रस्तावलाई कार्यान्वयन गर्नको निमित्त स्थानीय कर तथा शुल्क संकलन गर्ने, छुट दिने तथा आय संकलनको प्रशासनिक व्यवस्था गर्न वाञ्छनीय भएकोले, नेपालको संविधानको धारा २८८को उपधारा (२) बमोजिम पुनर्वास नगरपालिकाको नगरसभामा यो विद्येयक प्रस्तुत गरिएको छ ।

१. **संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ:** (१) यस विद्येयक को नाम "आर्थिक विद्येयक, २०८२" रहेको छ ।
(२) यो विद्येयक २०८२ साल श्रावण १ गतेदेखि पुनर्वासनगरपालिका क्षेत्रभित्र लागू हुनेछ ।
२. **सम्पत्ति कर:** नगरपालिकाका क्षेत्रभित्र अनुसूचि (१) बमोजिम एकिकृत सम्पत्ति कर/घरजग्गा कर लगाइने र असूल उपर गरिनेछ ।
३. **भूमि कर (मालपोत):** नगरपालिका क्षेत्रभित्र अनुसूचि (२) बमोजिम भूमिकर (मालपोत) लगाइने र असूल उपर गरिनेछ ।
४. **घर वहाल कर:** नगरपालिका क्षेत्रभित्र कुनै व्यक्ति वा संस्थाले भवन, घर, पसल, ग्यारेज, गोदाम, टहरा, छप्पर, जग्गा वा पोखरी पूरैवा आंशिक तवरले वहालमा दिएकोमा अनुसूचि (३) बमोजिम घर जग्गा वहाल कर लगाइने र असूल उपर गरिनेछ ।
५. **व्यवसाय कर:** नगरपालिका क्षेत्रभित्र व्यापार, व्यवसाय वा सेवामा पूँजीगत लगानी र आर्थिक कारोवारका आधारमा अनुसूचि (४) बमोजिम व्यवसाय कर लगाइने र असूल उपर गरिनेछ ।
६. **जडिबुटी, कवाडी र जीवजन्तु कर:** नगरपालिका क्षेत्रभित्र कुनै व्यक्ति वा संस्थाले ऊन, खोटो, जडिबुटी, वनकस, कवाडी माल र प्रचलित कानूनले निषेध गरिएको जीवजन्तु वाहेकका अन्य मृत वा मारिएका जीवजन्तुको हाड, सिङ, प्वाँख, छाला जस्ता बस्तुको व्यवसायिक कारोवार गरेवापत अनुसूचि (५) बमोजिमको कर लगाइने र असूल उपर गरिनेछ ।
७. **सवारी साधन कर:** नगरपालिका क्षेत्रभित्र दर्ता भएका सवारी साधनमा अनुसूचि (६) बमोजिम सवारी साधन कर लगाइने र असूल उपर गरिनेछ । तर, प्रदेश कानून स्वीकृत भई सो कानूनमा अन्यथा व्यावस्था भएको अवस्थामा सोहि बमोजिम हुनेछ ।
८. **विज्ञापन कर:** नगरपालिका क्षेत्रभित्र हुने विज्ञापनमा अनुसूचि (७) बमोजिम विज्ञापन कर लगाइने र असूल उपर गरिनेछ । तर, प्रदेश कानून स्वीकृत भई सो कानूनमा अन्यथा व्यावस्था भएको अवस्थामा सोहि बमोजिम हुनेछ ।
९. **मनोरन्जन कर:** नगरपालिका क्षेत्रभित्र हुने मनोरन्जन व्यवसाय सेवामा अनुसूचि (८) बमोजिम व्यवसाय कर लगाइने र असूल उपर गरिनेछ । तर, प्रदेश कानून स्वीकृत भई सो कानूनमा अन्यथा व्यावस्था भएको अवस्थामा सोहि बमोजिम हुनेछ ।

१०. बहाल बिटौरी शुल्क: नगरपालिका क्षेत्रभित्र आफुले निर्माण, रेखदेख वा संचालन गरेका अनुसूचि (९) मा उल्लेख भए अनुसार हाट बजार वा पसलमा सोही अनुसूचिमा भएको व्यवस्था अनुसार बहाल बिटौरी शुल्क लगाइने र असूल उपर गरिनेछ।

११. पार्किङ शुल्क: नगरपालिका क्षेत्रभित्र कुनै सवारी साधनलाई पार्किङ सुविधा उपलब्ध गराए वापत अनुसूचि - (१०) बमोजिम पार्किङ शुल्क लगाइने र असूल उपर गरिनेछ।

१२. सेवा शुल्क, दस्तुर: नगरपालिकाले निर्माण, संचालन वा व्यवस्थापन गरेका अनुसूचि (१२) मा उल्लिखित स्थानीय पूर्वाधार र उपलब्ध गराइएको सेवामा सेवाग्राहीबाट सोही अनुसूचिमा व्यवस्था भए अनुसार शुल्क लगाइने र असूल उपर गरिनेछ।

१३. कर छुट: यस ऐन बमोजिम कर तिर्ने दायित्व भएका व्यक्ति वा संस्थाहरूलाई कुनै पनि किसिमको कर छुट दिईने छैन।

१४. कर तथा शुल्क संकलन सम्बन्धि कार्यविधि: यो ऐनमा भएको व्यवस्था अनुसार कर तथा शुल्क संकलन सम्बन्धि कार्यविधि नगरपालिकाले तोके अनुसार हुनेछ।

अनुसूचीहरू

अनुसूची-१

(दफा २ संग सम्बन्धित)

१. नगरपालिका क्षेत्र भित्र सम्पत्तिकर/भूमिकर(मालपोत) निम्न दर रेट अनुसार वार्षिक कर लिने।

क्र.सं.	विवरण	प्रस्तावित सम्पत्ति (मालपोत) कर	न्यूनतम सीमा
१	रु. १ देखि ३ लाख सम्म	५०।००	५० देखि २००
२	रु. ३ लाख १ देखि ५ लाख सम्म	१००।००	
३	रु. ५ लाख १ देखि ७ लाख सम्म	१५०।००	
४	रु. ७ लाख १ देखि १० लाख सम्म	२००।००	
५	रु. १० लाख १ देखि १२ लाख सम्म	२५०।००	२५० देखि ४००
६	रु. १२ लाख १ देखि १४ लाख सम्म	३००।००	
७	रु. १४ लाख १ देखि १६ लाख सम्म	३५०।००	
८	रु. १६ लाख १ देखि २० लाख सम्म	४००।००	
९	रु. २० लाख १ देखि २२ लाख सम्म	५००।००	५०० देखि १०००
१०	रु. २२ लाख १ देखि २४ लाख सम्म	५५०।००	
११	रु. २४ लाख १ देखि २६ लाख सम्म	६५०।००	
१२	रु. २६ लाख १ देखि २८ लाख सम्म	८००।००	
१३	रु. २८ लाख १ देखि ३० लाख सम्म	१०००।००	
१४	रु. ३० लाख १ देखि ३४ लाख सम्म	१२००।००	१२०० देखि ३०००
१५	रु. ३४ लाख १ देखि ३८ लाख सम्म	१५००।००	
१६	रु. ३८ लाख १ देखि ४२ लाख सम्म	२०००।००	
१७	रु. ४२ लाख १ देखि ४६ लाख सम्म	२५००।००	
१८	रु. ४६ लाख १ देखि ५० लाख सम्म	३०००।००	
१९	रु. ५० लाख १ देखि ६० लाख सम्म	३५००।००	३५०० देखि १००००

२०	रु. ६० लाख १ देखि ७० लाख सम्म	४५००१००	
२१	रु. ७० लाख १ देखि ८० लाख सम्म	६०००१००	
२२	रु. ८० लाख १ देखि ९० लाख सम्म	८०००१००	
२३	रु. ९० लाख १ देखि १ करोड सम्म	१००००१००	
२४	रु. १ करोड १ देखि १ करोड २० लाख सम्म	१२०००१००	१२००० देखि २००००
२५	रु. १ करोड २० लाख १ देखि १ करोड ६० लाख सम्म	१६०००१००	
२६	रु. १ करोड ६० लाख १ देखि २ करोड सम्म	२००००१००	
२७	रु. २ करोड १ देखि २ करोड २० लाख सम्म	२५०००१००	२५००० देखि ६००००
२८	रु. २ करोड २० लाख १ देखि ३ करोड ३० लाख सम्म	४००००१००	
२९	रु. ३ करोड २० लाख १ देखि ४ करोड सम्म	५००००१००	
३०	रु. ४ करोड १ देखि ५ करोड सम्म	६००००१००	
३१	रु. ६ करोड १ देखि माथि जति भए पनि २ रुपैया प्रति हजारका दरले एकिकृत सम्पत्ति कर लाग्ने		

जमिन सम्बन्धि मुल्यांकन

क्र.सं.	जमिन सम्बन्धी विवरण	प्रति विघा मुल्य
१.	राष्ट्रिय आवास कम्पनीले प्लानिङ रेको आई.वी.आर.डी.क्षेत्रका क वर्गका घडेरी प्रति बिघा	२,००,००,०००।
२.	राष्ट्रिय आवास कम्पनीले प्लानिङ रेको आई.वी.आर.डी.क्षेत्रका ख वर्गका घडेरी प्रति बिघा	१,६०,००,०००।
३.	प्रतिभा नगर बजार क्षेत्र र बजारक्षेत्रसंग जोडिएको घडेरी प्रति बिघा	१,३०,००,०००।
४.	परासन, त्रिभुवनवस्ती, आई.वी.आर.डी.,बेलौरी, धनगढी रुटमा पर्ने घडेरी प्रति बिघा	१,१०,००,०००।
५.	कालोपत्रे सडकले छोएको जमिन प्रति बिघा (घडेरी योग्य)	४०,००,०००।
६.	कालोपत्रे सडकले छोएको जमिन प्रत बिघा (खेती योग्य)	३०,००,०००।
७.	ग्रावेल सडकले छोएको जमिन प्रति बिघा	१५,००,०००।
८.	कच्ची सडकले छोएको जमिन प्रति घा	१२,००,०००।
९.	सडकले नछोएको जमिन प्रति बिघा	७,००,०००।
१०.	सडकले छोएको/नछोएको जमिन प्रतिबिघा (वोर्डर संग जोडिएको,बगर, खेती अयोग्य ग्राभेल तथा कालोपत्रे)	५,००,०००।

भौतिक संरचना सम्बन्धि मुल्यांकन

क्र.सं.	घर भवन सम्बन्धि विवरण	प्रति वर्ग फिट मुल्य
१	आर.सि.सि.भवन प्रति वर्ग फिट	८००।
२	आर.बि.सि.भवन प्रति वर्ग फिट	७००।
३	पक्की गारो टिन छानो प्रति वर्ग फिट	६००।
४	कच्ची गारो टिन छानो प्रति वर्ग फिट	४००।
५	कच्ची भवन टायल खप्टा छानो प्रति वर्ग फिट	२००।
६	कच्ची भवन फुसको छानो प्रति वर्ग फिट	१००।

(१) एकीकृत सम्पत्ति करका सम्बन्धमा आर्थिक वर्षको असोज मसान्तसम्म बूझाएमा १० (दश) प्रतिशत छुट, कार्तिक देखि जेठ मसान्त सम्म बुझाएमा छुट नपाईने र आर्थिक वर्षको असार १ गते देखि मसान्तसम्म १० प्रतिशत जरिवाना र वर्षै नाघी बक्यौता रहन गएमा सबै रकममा पहिलो वर्षको बक्यौतामा वीस प्रतिशत, दोस्रो वर्ष तीस प्रतिशत, तेस्रो वर्ष चालिस प्रतिशत, चौथो वर्ष पचास प्रतिशत, पांचौ वर्ष साठी प्रतिशत र सो भन्दा माथि सत्तरी प्रतिशत विलम्ब शुल्क लाग्नेछ ।

अनुसुची-२
(दफा ३ संग सम्बन्धित)
नगरपालिकाले लगाउने मालपोत कर

अनुसुची-३
(दफा ४ संग सम्बन्धित)
नगरपालिकाले लगाउने घर बहाल कर

१.वहाल कर		
	घर बहाल कर (प्रति एक सय को वार्षिक)	१० प्रतिशत
	जग्गा बहाल कर (प्रति एक सय को वार्षिक)	
	कृषि प्रयोजन	१ प्रतिशत
	व्यापारिक प्रयोजन	२ प्रतिशत

अनुसुची-४
(दफा ५संग सम्बन्धित)
नगरपालिकाले लगाउने व्यवसाय कर:

३.वार्षिक व्यवसाय कर		
	(क) होटल तथा लज तर्फ (वार्षिक)	
	पार्टि प्यालेस	३०००।-
	होटल दुई तले र सो भन्दा माथि आवासीय	२५००।-
	होटल एक तले	१५००।-
	मसाज सेन्टर (SPA)	१००००।-
	मसाज सेन्टर (SPA)नविकरण बापत	५०००।-
	मिठाई पसल	१०००।-
	चिया तथा कफी	५००।-
	होटल तथा नास्ता पसल बिक्रो खोली मदिरा बिक्री ग्रामिण क्षेत्र	१५००।-
	होटल तथा नास्ता पसल बिक्रो खोली मदिरा बिक्री शहरी क्षेत्र	२०००।-
	स्वीमिङ पुल	१०००
	(ख)माछा, मासु पसल (वार्षिक)	
	खसीको कटिङ्ग मासु पसल	१०००।-
	माछा कटिङ्ग मासु पसल	५००।-
	बंगुरको कटिङ्ग मासु पसल	१०००।-
	कुखुरा कटिङ्ग मासु पसल पक्की कोठा	१०००।-
	कुखुरा कटिङ्ग मासु पसल फडमा	५००।-

माछा खसि बोका कुखुरा कटिड पसल	१५००१-
(ग) सागसब्जी तथा फलफुल पसल (वार्षिक)	
सानो खोका छाप्रा पसल	५००१-
ठुलो पक्की पसल	१०००१-
(घ) स्वास्थ्य सेवा तथा क्लिनिक (वार्षिक)	
अस्पताल १० शैया सम्मको	८०००
अस्पताल १५ शैया सम्मको	१२०००
औषधि बिक्री पसल थोक बिक्रेता	५०००१-
औषधि बिक्री पसल खुद्रा बिक्रेता	२०००१-
एक्सरे पसल	१०००१-
चश्मा पसल	१०००१-
दांत बनाउने निकाल्ने हाल्ने पसल तथा दन्त चिकित्सालय	२५००१-
एग्रोभेट र पशुपंक्षी औषधी	१०००१-
आयुर्वेदिक औषधि तर्फ (वार्षिक)	१०००१-
चिकित्सक	१०००१-
पशु चिकित्सक	१०००१-
नर्सिङ्ग होम तथा पोलिक्लिनिक संचालन	५०००१-
फिजियोथेरापी व्यवसाय संचालन	१०००१-
ल्याब परीक्षण सेवा संचालन	१०००१-
अल्ट्रासाउन्ड एक्सरे सेवा संचालन	२०००१-
(ङ) अन्य व्यवसाय कर	
स्केटिड (प्रति स्क्वार फिट)	५१-
स्केटिड नविकरण (प्रति स्क्वार फिट)	४१-
सिलाई पसल २ मेसिन सम्म	३००१-
सिलाई पसल २ मेसिन देखि ५ सम्म	७५०१-
सिलाई पसल ५ मेसिन देखि माथि	१५००१
सर्टिङ्ग सुटिङ्ग पसल सिलाई पसल	१२००१-
सिलाई मेशिन मर्मत गर्ने पसल	५००१-
अटो ई/ बस मोटर पार्ट बिक्री पसल	३५००१-
बस, जीप तथा ट्रेक्टर मर्मत	२०००१-
मोटरसाइकल मर्मत तथा पार्टस् बिक्री	१५००१-
मार्ट	२५००१-
किराना पसल ठुलो	२०००१-
सानो किराना पसल	१०००१
खोका किराना पसल	५००१
छाला जुत्ता चप्पल बिक्री गर्ने पसल	१,०००१-
कस्मेटिक श्रृगांर सामान पसल ठुलो	१५००१-
कस्मेटिक श्रृगांर सामान पसल सानो	१०००१-
गिफ्ट तथा उपहार सामाग्री बिक्री पसल	१०००१-

सटरिङ्ग सेवा व्यवसाय	३०००१-
विद्युत सामग्री तथा मोटर बिक्री पसल	२०००१-
खानेपानी धारा लगायत अन्य पसलबिक्री पसल	१०००१-
पेन्ट बिक्री पसल (डिलर)	१५००१-
भाडा वर्तन तथा अन्य समान बिक्री पसल	२०००१-
टेलिभिजन, फ्रिज र कम्प्युटर बिक्री पसल	२५००१-
डिस लाईनको केबुल व्यवसाय	५०००१-
मलखाद विउ बिजन बिक्री पसल	१०००१-
खराद मसिन, ग्यांस मसिन र ब्याट्री चार्ज पसल	२०००१-
पान बिडी पसल	५००१-
हजाम २ सिट भन्दा बढी	१०००१-
हजाम २ सिट भन्दा कम	८००१-
बुटीक	१०००
ब्युटी पार्लर	१०००१-
ब्युटी पार्लर प्रशिक्षण केन्द्र	१५००१-
साईन बोर्ड पेन्टिङ्ग पसल	१०००१-
फ्लेक्स प्रिन्ट पसल	१५००१-
घर जग्गा बिक्री केन्द्र	५०००१-
कुटानी पिसानी पेलानी व्यवसाय	२०००१-
चिउरा मिल तथा भुजा मिल	१०००१-
पशुपंक्षी दानाको सप्लायर्स	१०००१-
दाना उद्योग	५०००१-
डिस होम डिलर	२०००१-
एफ.एम.रेडियो व्यवसाय	२०००१-
सुर्तिजन्य व्यवसाय	१५००१-
धर्मकांटा व्यवसाय	१०००१-
डेरीका सामान बिक्री गर्ने पसल	१,०००१-
टेलीफोन प्रति टावर	७०००१-
इन्टरनेट व्यवसाय संचालन	२०००१-
सिसा तथा सिसा फ्रेम पसल	रु.१०००१-
बालुवा, रोडा, गिटी आदि संकलन गरी विक्रि गर्ने व्यवसाय	रु.१५००१
जालि उद्योग	रु.१०००१-
नर्सरी व्यावसाय	रु.७००१-
माटो बेचबिखन व्यावसाय	प्रति टिप्पर रु १००१- र प्रति ट्र्याक्टर रु.५०१-
(च) बजारमा खरीद बिक्री पसल	
कांटा राखी गोदाम गर्ने ठूलो	५०००१-
कांटा राखी गोदाम गर्ने सानो	४०००१-
फुटकर खाद्यान्न खरिद बिक्री पसल	३०००१-

	(छ) एजेन्सी तथा थोक बिक्री पसल (वार्षिक) व्यापारिक वस्तु	
	पम्पीङ्गसेट, जेनरेटर प्रति डिलर	२५००१-
	चुरोट, बिडी जस्ता धूम्रपान एजेन्सीमा	३५००१-
	बिस्कुट एजेन्सीमा	१०००१-
	साबुन एजेन्सी	१०००१-
	टायर एजेन्सी	१५००१-
	चाउचाउ एजेन्सीमा	१५००१-
	प्लास्टिक भाडा आदिको एजेन्सीमा	१५००१-
	कोल्ड ड्रिङ्स कोक तथा पेप्सी डिलर	२०००१-
	अन्य एजेन्सी प्रति थप	५००१-
	स्वदेशी विदेशी कपडा तथा अन्य सामानको थोक विक्रेता पसल	२०००१-
	स्वदेशी विदेशी तयारी कपडा पसल	१०००१-
	फेन्सी तयारी सामान कपडा श्रृङ्गारको सानो पसल	१०००१-
	कपडा रेडिमेन्ट इलेक्ट्रोनिक फेन्सी समान पसल	१२००१-
	कपडा पसल (थान)	१०००१-
	मोटर साइकल बिक्री एजेन्सी	५०००१-
	मोटर साइकल पार्ट बिक्री तथा मर्मत	१५००१-
	ट्रयाक्टर बिक्री एजेन्सी	६०००१-
	नाप तौल ढक तराजु	६००१-
	कृषि कार्यको लागि सानो पावर टेलर एजेन्सी	१०००१-
	उच्च स्तरीय मदिरा डिलर	१००००१-
	निम्न स्तरीय मदिरा डिलर	७०००१-
	प्रति एजेन्सी मदिरा डिलर थप	२०००१-
	ग्यास सिलिण्डर विक्रेता पसल	२०००१-
	टि.भि.तथा फ्रिज समेतको डिलर पसल	१५००१-
	रेडियो डिलर	१,०००१-
	व्याट्रि डिलर पसल	१,०००१-
	विभिन्न सामान सप्लायर्स	१५००१-
	कम्प्युटर तथा फोटोकपी मेशीन तथा सामान विक्रि पसल	२०००१-
	डविड, फोटोकपी पसल	५००१-
	साइकल बिक्री तथा पार्ट पुर्जा	१,०००१-
	ज्यासल वा आरन राखि कास, तामा, पित्तलको भाडा बनाई व्यवसाय गर्ने	१०००१-
	पत्रपत्रिका व्यवसाय	१०००१-
	अनलाईन तथा मिडिया हाउस	१०००१-
	(ज) मट्टीतेल, पेट्रोल, डिजल पम्प तर्फ (वार्षिक)	
	पेट्रोल र डिजल पम्प संयुक्त	५०००१-
	डिजल पम्प	३०००१-

मट्टी तेल पम्प	२०००१-
(भ्र) साईकल, मोटर साईकल, टि.भी.डेक, रेडियो तथा घडी मर्मत पसल (वार्षिक)	
साईकल मर्मत मात्र	५००१-
मोटर साईकल मर्मत	१५००१-
टि.भी.डेक, रेडियो तथा घडी विक्री मर्मत पसल	१०००१-
टि.भी.डेक, रेडियो तथा घडी मर्मत पसल	५००१-
इलेक्ट्रॉनिक्स सामानहरु विक्री पसल	२०००१-
टर्च, छाता, सिलाई मसिन र अन्य मर्मत पसल	५००१-
विद्युत सामग्री मोटर पंखा मर्मत पसल	१२००१-
(ञ) उद्योग, कारखाना तथा विक्री कक्ष समेत (वार्षिक)	
चिनी उद्योग तथा मिल	११५०००१-
ईटा भट्टा चिमनी	२००००१-
टायल भट्टा उद्योग	३०००१-
उखु क्रेसर उद्योग	५०००१-
चुनढुङगा तथा खरी उद्योग	२५००
स : मिल आरा मिल	१५०००१-
सेलर मिल ठूलो	५०००१-
सेलर मिल सानो	२०००१-
पाउरोटी पापड बनाउने उद्योग	१०००१-
स्टील फर्निचर उद्योग र विक्री कक्ष	२५००१-
काठ फर्निचर उद्योग र विक्री कक्ष	३०००१-
अगरबत्ती तथा मैन बत्ती उद्योग	५००१-
ह्याचरी उद्योग तथा सो संग सम्बन्धित विक्री कक्ष	२०००१-
बरफ उद्योग तथा आइसक्रिम उद्योग	१५००१-
ह्यूमपाईप पिलर, विद्युत पोल बनाउने उद्योग	५,०००१-
RCC गमला, ब्लक, खुट्टा बनाउने	२०००१-
प्लाइउडको कच्चा पदार्थ उत्पादन गर्ने	५,०००१-
चाउमिन उद्योग	२०००१-
चक्लेट, टफी उद्योग	१०००१-
नमकिन, दालमोठ बनाउने	७००१-
ग्रील, सटर बनाउने उद्योग	३५००१-
सिरक, डसना बनाउने तथा विक्री पसल	१५००१-
गारमेन्ट उद्योग	१५००१-
सुन चांदी गहना बनाउने तथा विक्री पसल (ठूलो)	३०००१-
सुन चांदी गहना बनाउने तथा विक्री पसल (ठूलो)	१५००१-

(ट) फोटो स्टुडियो, कलरल्याब, कम्प्यूटर इन्स्यूट, मोबाईल जस्ता व्यवसाय (वार्षिक)	
कलरल्याब	१५००१-
फोटोस्टुडियो	१०००१-
भिडियो क्यामरा व्यवसाय	१५००१-
फोटोकपी, लेमिनेशन गर्ने तथा मर्मत पसल	७००१-
टेन्ट हाउस	२०००१-
वेन्डवाजा पसल	२०००१-
डि.जे. साउन्ड	२५००१-
छापाखाना स्टेशनरी	२०००१-
स्टेशनरी तथा पुस्तक पसल	१५००१-
ट्रान्सपोर्ट कम्पनी व्यवसाय	३०००१-
भिडियो सि.डि.पसल	५००१-
हार्डवेयर तथा निर्माण सामाग्री पसल क श्रेणी	३५००१-
हार्डवेयर तथा निर्माण सामाग्री पसल ख श्रेणी	३०००१-
मार्बल र टायल पसल	२०००१-
सिसा, प्लाइउड, सनमाईका जन्य पसल	२०००१-
खेलौना सजावट पसल	७००१-
इन्जिनियरिङ तथा परामर्श कन्सल्टेन्सी सेवा	५०००१-
पेटिङ आर्ट पसल	१०००१-
गाई, भैसी पालन व्यवसाय	१०००१-
बंगुर पालन व्यवसाय	१२००१-
कुखुरा पालन व्यवसाय	७००१ -
माछा पालन व्यवसाय	
न्यूनतम ५ कट्टा सम्म पोखरी भएको	७००१-
५ कट्टा भन्दा माथी पोखरी भएको प्रति कट्टा थप	३०१-
मौरी पालन व्यवसाय	५००१-
बाख्रा पालन व्यवसाय	५००१-
दुध दहि घ्यू पनिर विक्री गर्ने तथा डेरी संचालन	१०००१-
बसको टिकट बुकिङ काउण्टर	२०००१-
पुल हाउस व्यवसाय	२०००१-
(ठ) मोवाइल विक्री तथा मर्मत पसल र सिमकार्ड विक्री पसल	
रिचार्ज र सिम कार्ड विक्री पसल	५००१-
मोवाइल विक्री तथा मर्मत पसल (ठूलो)	२५००१-
मोवाइल विक्री तथा मर्मत पसल (सानो)	१०००१-
(ड) निजी क्षेत्रका अध्ययन संस्थाहरु (बोर्डिङ स्कूल तर्फ)	
क. पूर्व प्रा.वि.(पि.जी.)तह सम्मका	२०००१-

ख. आधारभूत तह सम्मका	३०००१-
ग. मा.वि.सम्मका	५०००१-
ड कम्प्युटर ईन्सिच्युट	२०००१-
च. कोचिङ्ग ट्युसन सेन्टर	१५००१-
सवारी चालक तालिम सेन्टर (ड्राइभिङ्ग इन्सिच्युट)	२०००१-
विदेशी भाषा प्रशिक्षण केन्द्र र ट्युशन	३०००१-
छ. व्यवसायिक तथा प्राविधिक शिक्षालय	३०००१-
होटल ट्रेनिङ्ग सेन्टर	२०००१-
(ढ) बित्तिय सेवा (वार्षिक)	
बाणिज्य बैंक शाखा कार्यालय	१००००१-
विकास बैंक शाखा कार्यालय तर्फ	६०००१-
लघुवित्त संस्था	४०००१-
सहकारी संस्था	२०००१-
बीमा कम्पनी	४०००१-
मुद्रा सटही काउन्टर, आई.एम.ई.तथा रेमिट सेन्टर	२०००१-
(ण) निर्माण व्यवसायी	
क श्रेणीका रजिष्टर्ड ठेकेदार	२००००१-
ख श्रेणीका रजिष्टर्ड ठेकेदार	१५०००१-
ग श्रेणीका रजिष्टर्ड ठेकेदार	१३०००१-
घ श्रेणीका रजिष्टर्ड ठेकेदार(इजाजत दस्तुर)	२००००१-
घ श्रेणीका रजिष्टर्ड ठेकेदार(नविकरण दस्तुर, व्यवसाय कर समेत)	१००००१-
घ श्रेणीका रजिष्टर्ड ठेकेदार(नविकरण दस्तुर विलम्ब समेत)	१२०००१-
घ श्रेणीका रजिष्टर्ड ठेकेदार(नविकरण दस्तुर विलम्ब समेत)अर्को प्रती आाव	४०००००
घ श्रेणीका रजिष्टर्ड ठेकेदार (प्रमाण पत्र दस्तुर)	१०००१-
ड ठेक्काको नामसारी गर्दा	५०००१-

अनुसुची-५

(दफा ६संग सम्बन्धित)

खाली सिशी,वोतल कवाड संकलन

सि.नं.	विवरण	ईकाइ	गत आ.व.को	चालु आ.व.को	कैफियत
१	जलेको मोबिल	लिट्र	रु.२१-	रु.२१-	
२	जुट र प्लाष्टिकका बोरा	के.जि.	रु.११-	रु.११-	
३	कार्पेटका टुक्रा	के.जि.	रु.२१-	रु.२१-	
४	टायर ट्युब	के.जि.	रु.२१-	रु.२१-	
५	थोत्रो टिन	के.जि.	रु.२१-	रु.२१-	
६	पुरानो ड्रम	के.जि.	रु.२१-	रु.२१-	
७	अन्य कागज कार्टुन समेत	के.जि.	रु.३१-	रु.३१-	
८	फलाम	के.जि.	रु.४१-	रु.४१-	

९	काम नलाग्ने मेशिनरी औजार	के.जि.	रु.२१-	रु.२१-	
१०	अन्य धातु पित्तल,तामा आदी	के.जि.	रु.१०१-	रु.१०१-	
११	पोलिथिन पाईपका टुक्रा	के.जि.	रु.३१-	रु.३१-	
१२	कांचका धुलो र टुक्रा	के.जि.	रु.११-	रु.११-	
१३	खाली सिसि बियर	गोटा	रु.११५०	रु.११५०	
१४	खाली सिसि मदिरा	गोटा	रु.०१५०	रु.०१५०	
१५	पुरानो ब्याट्री	के.जि.	रु.१०१-	रु.१०१-	
१६	काठको ठेकी	के.जि.	रु.५१-	रु.५१-	

अनुसूची-६

(संग सम्बन्धित ७दफा)

नगरपालिकाले लगाउने सवारी कर:

३. वार्षिक सवारी कर वा दर्ता कर

क्र.सं.	सवारी साधन	वार्षिक वा दर्ता कर रु.
१	तीन पाङ्ग्रे सवारी दर्ता निबेदन दस्तुर	५०१-
२	तीन पाङ्ग्रे सवारी ब्लुवुक दस्तुर	५००१-
३	विद्युतीय तीन पाङ्ग्रे सवारी दर्ता दस्तुर	१५००१-
४	यान्त्रीक तीन पाङ्ग्रे सवारी	२०००१-
५	बाटो ईजाजत नविकरण दस्तुर प्रति सवारी (अर्धवार्षिक)	५००१-
६	विद्युतीय तीन पाङ्ग्रे सवारी जाँच पास	२००१-
७	यान्त्रीय तीन पाङ्ग्रे सवारी जाँच पास	५००१-
८	विद्युतीय तीन पाङ्ग्रे सवारी नविकरण दस्तुर	१०००१-
९	यान्त्रीक तीन पाङ्ग्रे सवारी नविकरण दस्तुर	१५००१-
१०	विद्युतीय तीन पाङ्ग्रे सवारी नामसारी दस्तुर	११००१-
११	यान्त्रीक तीन पाङ्ग्रे सवारी नामसारी दस्तुर	१५००१-
१२	डोर खटिए बापतको दस्तुर (प्रतिदिन)	१६००१-
१३	दर्ता प्रमाणपत्र बाटो,ईजाजतपत्रब्लुवुक तथा जाँचपास प्रमाणपत्रको प्रतिलिपी दस्तुर,	५००१-

अनुसूची-७

(संग सम्बन्धित ८दफा)

नगरपालिकाले लगाउने विज्ञापन कर:

४	होडिगं बोर्डको वार्षिक दस्तुर प्रति स्ववायर फिटमा (विज्ञापन कर)	
	व्यवसायिक दृष्टिकोणले प्रचार गर्ने साइन बोर्ड राख्ने पोस्टर टाँस्ने फिल्मी पोस्टर प्रति वर्ग फुट	१००१-
	काठ टिनमा प्रति वर्ग फुट	३०१-
	संघसंस्था पसलको पोस्टर	२००१-
	ठूला पसलको विज्ञापन कर	१००१-
	साना पसलको विज्ञापन कर	५०१-

अनुसूची-८

(संग सम्बन्धित ९दफा)

नगरपालिकाले लगाउने मनोरञ्जन कर:

५. मनोरञ्जन कर		
	अस्थायी लाइसेन्स लिई भिडियो प्रदर्शन व्यवसाय संचालन प्रति दिन	२५०।
	पटके थियटर, नौटंकी, सर्कस प्रत्येक पटक	३००।
	चटक देखाउने, औषधी बेच्ने(दैनिक)	५०।
	अन्य खेल देखाउने दैनिक	५०।
	स्थाई लाईसेन्स चलचित्र हल	२०००।
	चलचित्र मन्दिर प्रति ३ सो को	१२५।

अनुसुची-९

(संग सम्बन्धित १०दफा)

नगरपालिकाले लगाउने वहाल/वहाल विरौटी कर:

७. वहाल कर		
	घर वहाल कर प्रति एक सयको वार्षिक	१० प्रतिशत
	जग्गा वहाल कर प्रति एकसयको वार्षिक	
	कृषि प्रयोजन	१ प्रतिशत
	व्यापारिक प्रयोजन	२प्रतिशत
८. यस पुनर्वास न.पा.अन्तर्गतका वडा कार्यालय तथा नगरपालिकाको कार्यालयको हल तथा साधन स्रोत प्रयोग गरे वापत		
	(क) सरकारी कार्यालय प्रतिदिन (तिन दिन सम्म)	१०००।-
	(ख) राष्ट्रिय संघसंस्था प्रतिदिन (तिन दिन सम्म)	१२००।-
	(ग) अन्तर्राष्ट्रिय संघसंस्था प्रतिदिन (तिन दिन सम्म)	२०००।-
	४-७ दिन सम्म प्रतिदिन ५०० का दरले ७ दिन भन्दा माथि प्रतिदिन २०० कादरले हुनेछ ।	
	(घ) मल्टीमिडिया प्रयोग गरेमा प्रति इक्यूपमेन्ट	१०००।-
	ड)टोटल स्टेसन प्रति दिन	३०००।-
	च) राजनितिक दल तथा भातृसंगठन	१०००
	छ) नगरपालिका हल प्रयोग गरेवापत (नगर क्षेत्र भित्रका व्यक्ति वा संस्था)	१५००।
	ज) नगरपालिका हल प्रयोग गरेवापत (नगर क्षेत्र बाहिरका व्यक्ति वा संस्था)	२५००।
	झ) व्याकहोलोडर प्रति घण्टा (इन्धन, अप्रेटर र आते जाते खर्च समेत सम्बन्धित संघ,संस्था,व्यक्ति,उ.स.ले नै व्यहोर्नु पर्ने)	१०००।
	ञ) रोलर प्रति दिन (इन्धन, अप्रेटर र आते जाते खर्च समेत सम्बन्धित संघ, संस्था, व्यक्ति, उ.स.ले नै व्यहोर्नु पर्ने)	८०००।
	ट) टिप्पर प्रति दिन (इन्धन,अप्रेटर र आते जाते खर्च समेत सम्बन्धित संघ, संस्था, व्यक्ति, उ.स.ले नै व्यहोर्नु पर्ने)	६०००।
	ठ) ट्रयाक्टर ट्राली प्रति दिन (इन्धन, अप्रेटर र आते जाते खर्च समेत सम्बन्धित संघ, संस्था, व्यक्ति, उ.स.ले नै व्यहोर्नु पर्ने)	२०००।
	ड) ट्रयाक्टर टंकी प्रति दिन (इन्धन, अप्रेटर र आते जाते खर्च समेत सम्बन्धित संघ, संस्था, व्यक्ति, उ.स.ले नै व्यहोर्नु पर्ने)	२०००।

	ढ) टंकी मात्र प्रति दिन (इन्धन, अप्रेटर र आते जाते खर्च समेत सम्बन्धित संघ, संस्था, व्यक्ति, उ.स.ले नै व्यहोर्नु पर्ने)	१०००।
	ण) कोरकटर प्रतिदिन	२०००।
यस पुनर्वास न.पा. अन्तर्गतका साविकका गा.वि.स. हरुका हल प्रयोग गरे बापत		
	सरकारी कार्यालयले प्रतिदिन	५००।
	राष्ट्रिय संघसंस्थाहरुले प्रतिदिन	७००।
	अन्तराष्ट्रिय संघसंस्थाहरुले प्रतिदिन	१०००।
	राजनितिक दल तथा भातृ संगठनहरुले प्रति दिन	५००।
	४-७ दिन सम्म प्रतिदिन २०० का दरले ७ दिन भन्दा माथि प्रतिदिन १०० कादरले हुनेछ ।	
९.सरसफाई शुल्क न.पा.को बजार क्षेत्रमा		
	(क) तीन तले पक्की घरको प्रति महिना	१००।-
	(ख) दुई तले पक्की घरको प्रति महिना	७५।-
	(ग) एक तले पक्की घरको प्रति महिना	५०।-
	(घ) कच्ची घरको प्रति महिना	३०।-
	(ङ) यस न.पा. क्षेत्रमा विद्युत पोल जडान प्रति पोल	१५।-
	(च) ट्रान्सफर्मर प्रति वर्ग फुट	१०।-
	(छ) खानेपानीका पाईप प्रति वर्ग मिटर मासिक	०।५०
१०.हाट बजार व्यवस्थापन सम्बन्धि		
	(क)मासुजन्य	२००
	(ख) फलफुल सब्जी पसल	१००
	(ग) मिठाई पसल	१५०
	(घ) सेल रोटी मासु पकाउने समेत	१००
	(ङ) खोका छाप्रा	१००
	(ड) माछा	२००
	(च) सुकेको माछा	१००
	(छ) अन्य	१००

अनुसूची-१०
(संग सम्बन्धित ११दफा)

नगरपालिकाले लगाउने पार्किङ शुल्क:

यस सम्बन्धि व्यवस्था नगर कार्यपालिकाले तोके बमोजिम हुनेछ

अनुसूची-११
(संग सम्बन्धित १२ दफा)

नगरपालिकाले लगाउने ट्रेकिङ्ग, कोयोकिड, क्यानोइङ्ग, बन्जी जम्पिङ्ग, जिपफ्लायर र च्याफ्टीङ्ग शुल्क:

अनुसूची-१२
(संग सम्बन्धित १३दफा)

नगरपालिकाले लगाउने सेवा शुल्क दस्तुर:

१०.सिफारिस र सिफारिस दस्तुर		
	साधारण सिफारिस	१००।
	मुद्दा सम्बन्धि सिफारीस	१५०।
	मुद्दा निवेदन दस्तुर (वादी)	१००।
	न्याय प्रतिवादी दस्तुर	१५०।-
	मौजुदा सूचीका लागि निवेदन दस्तुर (नगरपालिकामा व्यवशाय दर्ता गरेकोमा दस्तुर नलिइने)	१५००।
	नागरिकता सिफारिस बंशज	१००।
	नागरिकता सिफारिस बैबाहिक अंगिकृत	२०००।
	नागरिकता सिफारिस अंगिकृत	५०००।
	अंग्रेजीमा गरिने सामान्य सिफारिस	२५०।
	नागरिकता प्रमाण पत्र सिफारीस सर्जमिन दस्तुर	२००।
	अंग्रेजीमा गरिने पारिवारीक विवरण र नाता कायम सिफारीस	१०००।
	नाता प्रमाणित स्थलगत सर्जमिन दस्तुर समेत	५००।
	नाता कायम सिफारीस	३००।
	अंशियार प्रमाणित	३००।
	पारिवारिक विवरण सिफारीस	२५०।
	अंग्रेजीमा जन्म, मृत्यु, विवाह र बसोवास प्रमाणीत	५००।
	नावालक सिफारीस	१००।
	नेपालीमा जन्म, मृत्यु, विवाह र बसाईसराई प्रमाणित	२००।
	सगोलमा भएको प्रमाणित	२००।
	अविवाहित प्रमाणित सर्जमिन सहित	४००।
	व्यक्तिगत घटना दर्ता जरीवाना(दिन पछिको ३५)	२५०।
	व्यक्तिगत घटना दर्ता प्रतिलिपी	५००।
	मालपोत रसिद प्रतिलिपी	५०।
	मालपोत कार्यालयलाई दिइने फोटो सहितको सिफारिस	३००।
	अनुभव प्रमाणित दस्तुर	५००।
	जग्गा छुटयाउने प्राविधिक खर्च प्रति कित्ता	२५००।
	जग्गा रोक्का सिफारीस	२००।
	फोटो प्रमाणित र अन्य प्रमाणित दस्तुर	२००।
	तमसुक प्रमाणित निवेदन सिफारीस	१००
	तमसुक प्रमाणित दस्तुर प्रति लाखमा	२०।
	चारित्रिक प्रमाणित सर्जमिन सहित	३००।

	खानेपानी जडान, नामसारी, ठांडसारी	२००१
	विद्युत जडान, नामसारी, ठांडसारी (घरायसी)	२००१
	विद्युत जडान संस्थागत	५००१
	विद्युत जडान, नामसारी, ठांडसारी साना (उद्योग)	५००१
	विद्युत जडान, नामसारी, ठांडसारी मभकौला (उद्योग)	१०००१
	विद्युत जडान, नामसारी, ठांडसारी ठुला (उद्योग)	३०००१
	कुकाठ कटान सिफारिस गरेको १ रुख देखि ५ सम्म	२००१
	कुकाठ कटान सिफारिस गरेको ५ रुख देखि माथी प्रति रुख	१००१
	टेलीफोन नामसारी	२५०१
	घर सारको सिफारिश जिल्ला भित्र	३००१
	घर सारको सिफारिश जिल्ला बाहिर	५००१
	संचार सम्बन्धि विभिन्न सिफारिस	५००१
	सार्वजनिक मठमन्दिर गुम्वा, मस्जिद, चर्च पाटी पौवामा सञ्चार तथा विद्युत सिफारिस	१००१
	गैरसरकारी संस्था, सहकारी र क्लव को सिफारीस दस्तुर	५००१
	व्यवसाय दर्ता प्रमाणपत्र दस्तुर	५००१
	कृषक समुह सिफारिस	१००१
	अन्य सर्जमिन दस्तुर	५००१
	११.उद्योग र व्यवसाय संचालन, बन्द लगायत अन्य सिफारीस दस्तुर	
	घरेलु उद्योग सर्जमिन सहितका	१०००१
	सहकारी दर्ता सिफारिस	३०००१
	व्यवसाय दर्ता र संचालन सिफारीस सर्जमिन गर्नु पर्ने अवस्थामा	१०००१
	व्यवसाय दर्ता र संचालन सिफारीस सर्जमिन नगर्नु पर्ने अवस्थामा	५००१
	व्यवसाय बन्द सिफारिश	५००१
	व्यवसाय नाम परिवर्तन सिफारिश	३००१
	व्यवसाय नामसारी, ठांडसारी दस्तुर	१०००१
	मदिरा व्यवसाय सिफारिस दस्तुर विक्रो खोली बिक्री ग्रामिण क्षेत्र	३०००१
	मदिरा व्यवसाय सिफारिस दस्तुर विक्रो खोली बिक्री शहरी क्षेत्र	४०००१
	मदिरा व्यवसाय सिफारिस थोक बिक्रेता विक्रो नखोली ग्रामिण क्षेत्र	६,०००१
	मदिरा व्यवसाय सिफारिस थोक बिक्रेता विक्रो नखोली शहरी क्षेत्र	८,०००१
	मदिरा व्यवसाय प्रति एजेन्सी थप दस्तुर	२०००१
	कुटानी पिसानी एवं बिक्री	१५००१
	सेलर मिल	२०००१
	चिनी मिल	२५०००१

	स : मिल	७०००१
	ईटा उद्योग चिम्नी	१००००१
	डेरी उद्योग	१०००१
	कन्क्रिट उद्योग (ह्यूमपाइप आदि)	२५००१
	कन्क्रिट उद्योग (रिङ्ग आदि)	१५००१
	क्रसर उद्योग	७०००१
	पार्टि प्यालेस	३०००१
	होटल लज रेष्टुरेन्ट	२०००१
	होटल संचालन	१०००१
	ह्याचरी उद्योग	२५००१
	माछा पालन	१०००१
	दाना उद्योग	१०००१
	पोल्ट्री फर्म	१०००१
	टायर रिसोलिड उद्योग	३०००१
	गिल उद्योग	१५००१
	जाली तथा अन्य माथी छुटेका हार्डवयर सम्बन्धी उध्योग	१०००
	पाटि पेलेस	२०००१
	सटरिड उद्योग	२०००१
	उखु क्रेसर उद्योग	५०००१
	चिउरा उद्योग	१०००१
	मसला उद्योग	१०००१
	ग्यांस डिलर व्यवसाय संचालन	३०००१
	पापड उद्योग	१०००१
	ब्रिकेट उद्योग	५०००१
	आविस्कार केन्द्र दर्ता	३०००१
	जडिवुटि उद्योग	२५०००१
	चाउमिन उद्योग	१०००१
१२. घर जग्गा नामसारी दस्तुर		
	घरबाटो सिफारिस न्यूनतम दस्तुर	३००१
	मरुवा सरुवा नामसारी दस्तुर	२००१
	घर बाटो सिफारीस खरीद बिक्रीको मालपोत कार्यालयले मूल्यांकन गरेको बजार क्षेत्रको प्रति कित्ता	०.२०
	घर बाटो सिफारीस खरीद बिक्रीको मालपोत कार्यालयले मूल्यांकन गरेको ग्रामीण क्षेत्रको प्रति कित्ता	०.०५
	घर बाटो सिफारीस अंश बण्डाको मालपोत कार्यालयले मूल्यांकन गरेको ग्रामीण	०.०१

	क्षेत्रको प्रति कित्ता	
१३. चार किल्ला प्रमाणित तथा चौहद्दी प्रमाणित		
	ग्रामीण स्तरको जग्गा जमिन १ कट्टा सम्म	३००।
	बजार क्षेत्रको न्युनतम १० धुर सम्म	५००।
	बजार क्षेत्रको न्युनतम १ कट्टा सम्म	१०००।
	१-५ कट्टा सम्म ग्रामिण क्षेत्र	७००।
	६ कट्टा देखि १ बिगाह सम्म	१०००।
	१ बिगाह देखि २ बिगाह सम्म	१५००।
	२ बिगाह देखि ३ बिगाह सम्म	२०००।
	३ बिगाह देखि माथि	२५००।
	भू वर्गिकरण सिफारिस प्रति कित्ता	५००।
१४. नक्सापास सम्बन्धि दस्तुर		
	नगरपालिकाको कालो पत्रे सडकमा प्रति वर्गफुट	१२।
	नगरपालिकाको ग्राभेल सडकमा प्रति वर्गफुट	१०।
	नगरपालिकाको कच्ची सडकमा प्रति वर्गफुट	८।
	नक्शा पासको निवेदन दस्तुर	५००।
	नक्शा नामसारी दस्तुर	३००।
	नक्शाको प्रतिलिपी प्रमाणित	५००।
	नक्शा पासको प्रमाण पत्रको प्रतिलिपी	२००।
	जस्ता छानाको घर निर्माण सम्पन्न सिफारिश	३५०।
	लोड वेयरिंग घर निर्माण सम्पन्न	५००।
	आर.सि.सि.फ्रेम स्ट्रक्चर १००० वर्ग फुट भन्दा कमको निर्माणमा निर्माण सम्पन्न	६००।
	आर.सि.सि.फ्रेम स्ट्रक्चर १००० वर्ग फुट भन्दा माथिका निर्माणमा निर्माण सम्पन्न	८००।
	भवन लेआउट दस्तुर	१०००।
	सुचना प्रकाशन दस्तुर	५००।
१५. वैदेशिक प्रयोजनको लागि सम्पत्ति मूल्यांकन दस्तुर		
	क) १ लाख देखि ५ लाख सम्म	५००।-
	ख) रु. १० लाख सम्ममा	१०००।-
	ग) दश लाख देखि पच्चीस लाख सम्म	२०००।-
	घ) पच्चीस लाख एक देखि पचास लाख सम्म	२५००।-
	ङ) पचास लाख एक देखि पचहत्तर लाख सम्म	३०००।-
	च) पचहत्तर लाख एक देखि एक करोड सम्म	३५००।-
	छ) एक करोड एक देखि एक करोड पचास लाख सम्म	५०००।-
	ज) एक करोड पचास लाख एक देखि दुई करोड सम्म	६०००।-

	भ) दुई करोड एक देखि दुई करोड पचास लाख सम्म	७०००१-
	ज) दुई करोड पचास लाख एक देखि तीन करोड सम्म	८०००१-
	ट). तीन करोड एक देखि चार करोड सम्म	९०००१-
	ठ) चार करोड एक देखि पांच करोड सम्म	११०००१-
	५ करोड एक भन्दा माथिमा	१६०००१-
	निजि स्तरका शैक्षिक सस्था खोल्ने तथा तह थप दस्तुर सामुदायिक विद्यालय र सघ सस्था सम्बन्धि अन्य	
	आधारभुत तह (१-५)	१००००१-
	आधारभुत तह (६-८)	१५०००१-
	मा वि तह (९- १०)	२२०००१-
	नर्सिङ्ग होम र ट्रेनिङ इन्स्युट तथा थप नयाँ कक्षा अनुमति	१५०००१-
	थप कक्षा अनुमति आ.वि. (१ देखी ५)	२०००१-
	थप कक्षा अनुमति आ.वि. (६ देखी ८)	३०००१-
	थप कक्षा अनुमति मा.वि. (९ देखी १२)	५०००१-
	नर्सिङ्ग होम मात्र	६०००१-
	इन्स्युट लोक सेवा कक्षा टेनिङ्ग सेन्टर टयुसन सेन्टर आदि अनुमतीका लागि सिफारिस	२०००१-
	कक्षा ८ को ग्रेड सिट प्रतिलिपी ६ महिना सम्म निशुल्क ६ महिना पछिको	२५०१-
	कक्षा ८ को सस्थागत विद्यालयका परिक्षार्थीहरु लाइ परिक्षा शुल्क	३००१-
	कृषि तथा पशु	
	सामान्य तथा अनुदान सिफारिस	१००१-
	लागत अनुमानको सिफारिस गर्दा रु दश लाख सम्म	५००१-
	लागत अनुमानको सिफारिस गर्दा रु दश लाख भन्दा माथि	१०००१-
	कृषि तथा पशु समुह नविकरण	३००१-
	अनुदान प्राप्त गरी सकेपछि सिफारिस गर्दा एक लाख सम्म	५००१-
	अनुदान प्राप्त गरी सकेपछि सिफारिस गर्दा पाच लाख सम्म	१०००१-
	अनुदान प्राप्त गरी सकेपछि सिफारिस गर्दा पाच लाख भन्दा माथी	१५००१-
	कृषि गर्भाधान दस्तुर बाखा	५०१-
	क्रितिम गर्भाधान दस्तुर गाइ भैसी	१००१-
	उखु अनुदान कृषक दर्ता/नविकरण शुल्क	३००१-
	अन्य बाह्य अनुदानका लागी सिफारिस	३००१-
	पशु चौपाया चार पांग्रे गाडीमा ओसारपसार प्रती संख्या	५००१-
	१६. वार्षिक आमदानी प्रमाणित दस्तुर	
	० देखि १० लाख सम्म	१०००१-
	१० लाख देखि माथि	१५००१-

१७.वैकिड प्रयोजनका लागि सम्पत्ती मूल्यांकन दस्तुर		
	रू.१० लाख सम्म	१०००।-
	रू.१० लाख देखि २५ लाख सम्म	१५००।-
	२५लाख देखि ५० लाखसम्म	२०००।-
	५० लाख देखि ७५ लाख सम्म	३०००।-
	७५ लाख देखि १ करोडसम्म	४०००।-
	१ करोड देखि माथि	५५००।-

अनुसूची-१३

(संग सम्बन्धित १४दफा)

नगरपालिकाले लगाउने पर्यटन शुल्क:

.....

दफा १५ मा उल्लेख भएको कर छुट: यस ऐन बमोजिम कर तिर्ने दायित्व भएका व्यक्ति वा संस्थाहरूलाई ऐनमा तोकिए बमोजिम वाहेक कुनै पनि किसिमको कर छुट दिइने छैन ।

दफा १६ मा उल्लेख भएको कर तथा शुल्क संकलन सम्बन्धि कार्यविधि: यो ऐनमा भएको व्यवस्था अनुसार कर तथा शुल्क संकलन सम्बन्धि कार्यविधि नगरपालिकाले तोके अनुसार हुनेछ ।